

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

OLOF HÖGBORG. PORTRÄTT FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

»DEN STORA VREDEN» OCH DESS FÖRFATTARE.

DÅ IDUN i dag i sin romanbilaga begynner publicerandet af Olof Högborgs prisbelönade och med ett så allmänt och utomordentligt intresse motsedda verk "Den stora vreden", ha vi — särskildt med tanke på nytillträdande prenumeranter — icke velat frågå vår sed att samtidigt meddela porträtt af författaren, ehuru vi visserligen helt nyligen efter pristäffingens afgörande, i n:r 46 för det gångna året, både i ord och bild föreställt honom för våra läsare. Det porträtt, vi nu bjuda på, är emellertid af ännu färskare datum, för Iduns räkning speciellt utfördt under hr Högborgs stockholmsbesök strax före jul. Hvad biografiska data angår, bedja vi att få hänvisa till det nyssnämnda numret och den lilla självbiografi af diktaren, som där var införd.

Som en lämplig introduktion till det märkliga arbetet meddela vi i stället här nedan några anteckningar af författaren om hans föräldrar och hembygd, den "klassiska jord", på hvilken några af de underbaraste faserna

af hans "nordsvenska öden" utveckla sig. De inströdda pennteckningarna äro utan alla konstnärliga anspråk utförda af författaren och böra kunna intressera i sammanhanget. Och nu får alltså Olof Högborg själf ordet:

Min läsare!

Då du gjort dig bekant med de "nordsvenska öden", hvilka närmast komma att erbjudas som profstycken på skickelserna under "den stora vredens" mansålder, så lär du kanske förlåta berättaren, att han, påverkad af dessa minnens storvulna makt, länge betraktat sina skildringars skådeplatser nära nog som en klassisk jord.

Främst är detta fallet med den omnejd, där Ångermanälven tömmer sina mäktiga vattenmassor i hafvet. Där ligger, utom andra af dessa minnens märkesplatser, Bottenlandens gamla hufvudort, den ödesrika nejden, där "den stora vredens" skålar sjödo som tätast och hetast öfver stiftssynoder och landtdagar, att icke tala om den alltid olycklige stiftsherden och hans arme syndare i domkapitlet. Det var dock en ort, som under all denna sveda kunde och i alla tider kan uppbära rangen såsom en af Östersjönaturens mest utkorade älsklingar. Det var hamnplatsen vid Hernösundet. Min konstlösa bild tecknades från Gåde-berget i grannskapet af mitt ungdomshem Näs i Säbrå. Då jag första gången kom upp till denna hänförande utsikt öfver haf, skogshult och fjärdar, sade synen till mig såsom till alla andra: "Om detta land icke har en historia, en saga, så måste landet få en sådan!"

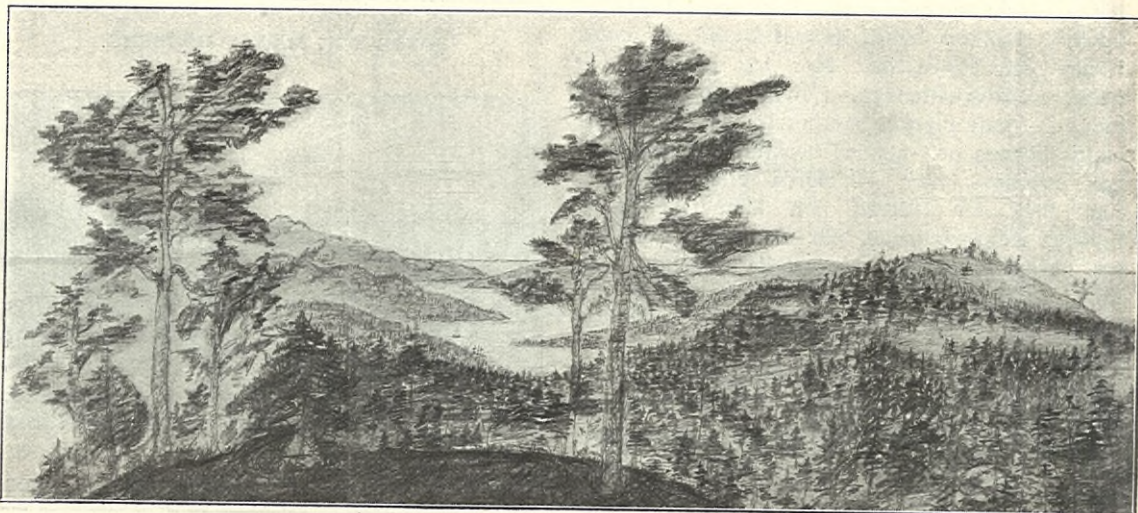
Nåväl, detta land hade både historia och saga; det behöfde ingen *få*. Det ägde redan en konstlöst framställd, ringa aktad, för fäfot

trampad saga. Nu, då hon efter mångt arbete är historiskt utfylld på sin sannolikaste grundval och möjligast lefvande återställd i minnesgestaltarnas eget kött och blod, nu då det hela kanske äger bärkraft nog att bära sig själfv vida utöfver sitt stamhåll — då skola mina norrländska landsmän, så snart de hunnit samla sina minnesintryck från gammalt, säkerligen utbrista: "Tråden i allt det där ha vi nog länge haft reda på i alla afkrokar och hörn i Norrland. Var det bara detta? Var det ingenting konstigare?"

Sådan jag såg hamnplatsen vid Hernösundet från Gåde-berget, sådan var den säkerligen också i "den stora vredens mansålder", d. v. s. för tvåhundra år tillbaka. På teckningen framskyntar t. h. endast en liten pynt af det nutida Hernösand. Jag har icke heller haft några synnerligen lysande historiska anledningar att framhäfva "mina fäders stad". Den må gärna ligga där i landskapets dunkel, anständigt undanskynd af ris och granar och strå och mossa. Det kan ej hjälpas, att mina fäders stad naturnödvändigt blef den svarta skambocken i bildgalleriet såsom "den stora vredens", det norrländska landsfördärfvets sannskyldiga stamhåll. Och vid åsynen af djäknarnes mordbrandslågor öfver denna stad i pröfningarnas år 1714 var det icke utan skäl, som landsherren Loth utbrast i tragisk vedervilja: "Så sluke dig helvetets eld med hvarje stock och pinne, du spetälskehåla och gråa rättbo, med bottenstank och grändrask och landsfördärfvig tradition och fakens ohyra all! Här blifver ändtligen rum för en krona till stad och en rätt framtid!"

Så siade han. Den rätta framtiden skall nog komma eller kanske är den redan inne. Men huru armodsfulla ortens gångna öden än må te sig, huru rik dess framtid än må arta sig, alltid skall dock hamnplatsen vid Hernösundet framstå såsom de högtragiska skickelsernas klassiska jord, helgad af pröfningarnas stora gudsriss...

Har jag ej kunnat upptäcka mycken ära i min fädernestads erbarmligt små mänskliga för-

HAMNPLATSEN VID HERNÖSUNDET. PENNTECKNING AF OLOF HÖGBERG.

hållanden under flydda sekel, så skall heller ingen kunna förevita mig en öfverdrifven upphöjelse af fäderna i allmänhet.

En storhet har jag dock kunnat se och upphöja hos dem: att de i barnslig tro och hänfivenhet kunde sluta sig kring vissa personer, som därigenom blefvo skickade att varda ledare af deras större öden.

En af dessa personer utgick från ett hem, hvars mark och grund kan ses ej långt från förenämnda utsiktspunkt, åt motsatt sida, strax bortom närmaste vattendrag åt väster under höglandet. Min nästa bild visar väl egentligen ej annat än Säbrå kyrka, prästgård och sockenstuga i våra dagar. Stället såg nog mycket annorlunda ut i äldre tider, då det var stifts-herdarnes prebendehem och utgjorde hvad jag velat kalla Säbrå-bolet, ett namn, som alltför gärna kunde upptagas för dess enkelt betecknande korthets skull.

Från detta fädernehem ha åtskilliga historiskt

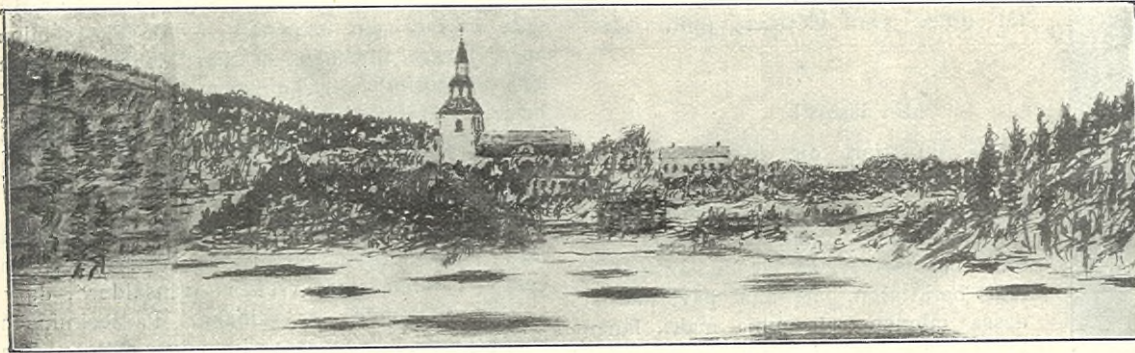
dess i fråga om allmänna landsförhållanden. Hans släktled klaras godt upp till Karl XII:s tid, då hans ättefader lär ha varit en man, som vid ett viktigt tillfälle hjälpte landets rättfärdige herre med ett knepigt förslag att afslöja ett väl sammangaddadt band skälmar af både höge herrar och menige män.

Om personer och händelser under "Den stora vredens" tidskifte hade far och mor minnesberättelser, som i det stora hela stämde rätt bra, ehuru de i enstaka fall kunde avvika rätt skarpt. Det var då mycket intressant att höra, huru de vidhöll sina skiljaktiga tydningar och gäfvos skäl för dem genom hvarjehanda åberopade omständigheter, som kunde lämna en rätt saftig fyllnad till de i sig själfva rätt torra uppgifterna. Mera sällan, då de voro i särdeles godt lynne, kunde det också falla dem in att ordentligt berätta i längre sammanhang. Och till sist kan jag icke säga annat än att deras berättelser, trots de naturliga missförstånden hos

en längre tids muntlig tradition, stämma rätt väl med de verkliga händelserna, där dessa kunnat utredas på rent historisk väg. —

Egna händelser lära hafva fört mina föräldrar tillsammans i lifvet, och genom en sällsynt tilldragelse blefvo de också grannar i döden. Då far lades i jord, fick han, den gamle mannen, till närmaste granne en ung och fager och rik flicka. Griftlaget gick vidare, den ena griftegästen lades till den andre under 1 $\frac{1}{4}$ år och det tycktes icke förefinnas någon rimlig utsikt för mor att få en hviloplats vid hans sida, såsom hon många gånger önskat.

Nu var det så med den unga, graflagda skönheten, att hon hade nedflyttat till vår ort från en fjällsocken, rik genom försäljningen af ett skogshemman. En hjärtesorg nedlade henne på dödsbädden, och så testamenterade hon sin förmögenhet åt två torftiga fränder på villkor, att hon genom deras försorg skulle begravas i hemsöcken. De två torftiga fränderna kommo visserligen ned från fjället, togo dödsboet om hand och höllo ett mycket enkelt graföl. Dock tyckte de onödigt vara att föra den döda fränkan till hennes önsknings mål. Och så blef hon jordad å stället. Men då det gällde att få testamentet lagfaret, uppstod inför rätten en kinkig fråga, huruvida dessa hedersmän vederbörligen uppfyllt testamentets föreskrifter. Och så blef slutligen ingen annan råd än att taga den aflidna ur grafven och föra henne till föreskrifven bestämmelseort. Ett rum blef härigenom ledigt vid fars sida. Genom stilltiggande vänlig omtanke af kyrkoherden å Säbrå-bolet fick detta rum stå öppet för mors räkning, till dess hennes stund kom att träda nedan jord.

SÄBRÅ-BOLET. PENNTECKNING AF O. HÖGBERG.

kända personer af banbrytande rang utgått. Och å Säbrå-bolet föddes inom skötet af en mäktiga besynnerlig familj ingen mindre än mina nordsvenska ödens stora hjältinna, landsmodern *Mäster-Sara*, om hvilken det i sanning kunde sägas: "Må de tider aldrig komma, då hennes namn och gärning äro glömda af svenska kvinnor."

Sunnan om Säbrå kyrka fingo vi, en syskonkrets af 6 personer, för 7—8 år sedan jorda de kära två föräldrar, *Jonas* och *Märta Högborg*, som i enkla och korta, men dess mer tecknande drag gäfvos författaren det främsta, sedermera utfyllda uppslaget till hans nordsvenska öden.

Mor tillhörde en af de säkerligen rätt få norrlandska släkter, hvilkas anor kunna redas upp med klara papper ända ned från senare hälften af 1500-talet. Genom forskning i redan utgifna ättartaflor från tiderna där förut skulle möjligen ätteleddningen kunna föras än längre tillbaka. Hon tillhörde emellertid en aldrig åbosläkt, som ända till sista tiden varit mantalsbesuten i Hultom å Hemsö och kallat sig *Hultin*. Såväl denna släkt som andra å samma ö boende släkter äro ättlingar af den i landets häfder och sägenminnen figurerande "Hemsö-adeln", hvilken synes ha bestått af två ätter, *Krapp* och *Björnclou*. Mor har på grund af dessa släktförhållanden, i hvilka hon känt sig invuxen, haft mycket minnesrikt att mäla, och ehuru hennes och hennes berättares uppfattningar stundom varit vilseförda eller halfsanna, har dock den ledtråd hon lämnat visat sig mycket fruktbringande, när man varit i tillfälle att närmare granska och utfylla uppslagen genom jämförelse med parallella berättelser från annat håll eller med uppgifter ur häfd och tryck.

Far tillhörde en fattig fädernesläkt, som under sökande efter bärning och åbolycka flyttat från skilda boplatser inom södra Ångermanland. Han har haft åtskilligt att berätta om dessa släktöden och hvad som varit förknippadt med

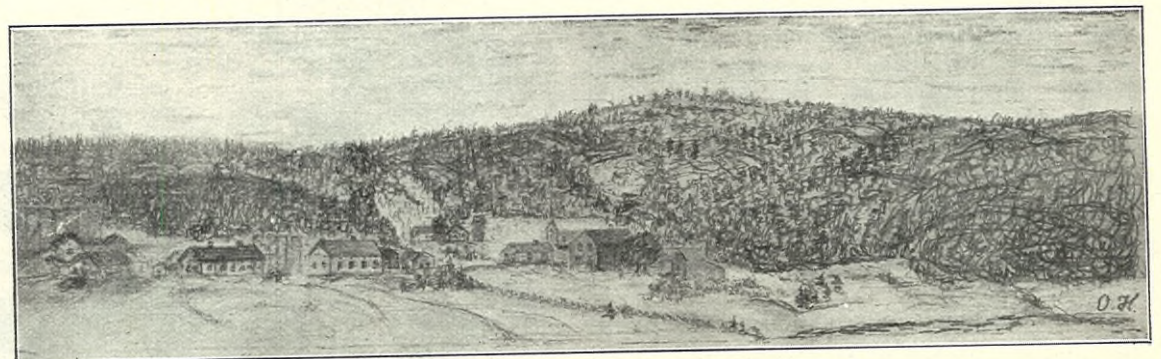
JONAS OCH MÄRTA HÖGBERG.

Till sist meddelas min okonstnärliga teckning af den karga och vackra hembygden under tidigare pojkår. Längst till höger nere i backen låg hemmet Ås i Högsjö socken. Där, på berget i sunnan, satt ufven och tjöt i kusliga höstkvällar mot ufven i nord. Ständig kvällning, svårmod, "myst" och "skrömt" lågo öfver den ensliga daltrakten mot ön. Det var ett Nifelhem, där intrycket af "det sällsamma, som går obegripet genom världen," blef mycket starkt. Detta intryck återkommer nog i mina skildringar, kanske starkare än hvad tidens smak egentligen fordrar.

Den dystra trakten vid Ås har endast en liten, men kort och dyster historia. "Ödeby" och "ödemål" är hvad jag som oftast funnit antecknad därom i landsfogdarnes längder från äldre tider.

En långt rikare historia hade grannbyn *Flatum* strax östanför. Den hade, bland byar räknadt, varit en af stora vredens värre stamorter genom en månghundraårig strid, som dess arma åboar fingo utkämpa med präst och fogde om sin klara, men undertryckta rätt.

OLOF HÖGBERG.

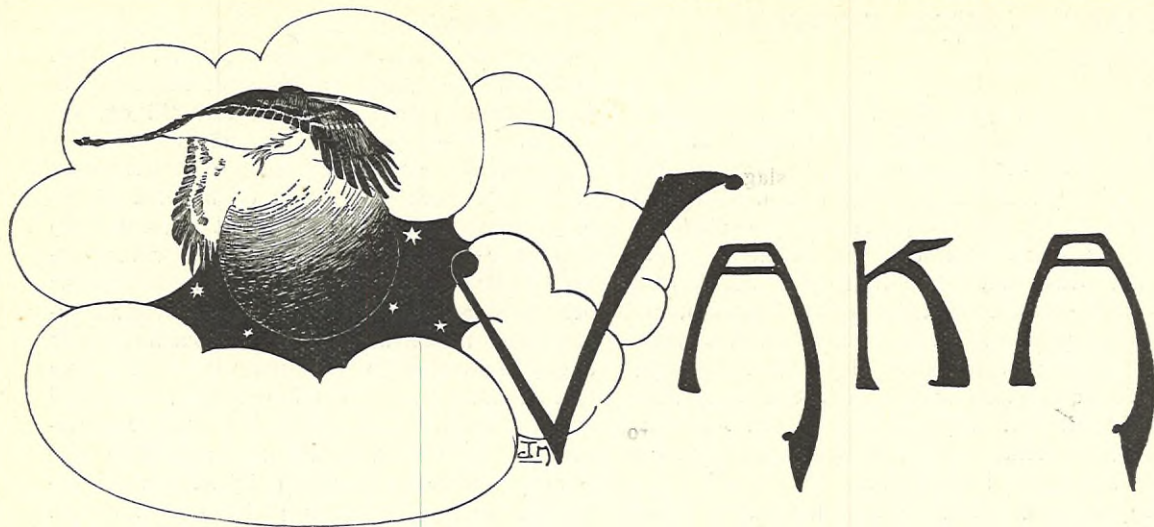
ÅS I HÖGSJÖ SOCKEN. PENNTECKNING AF OLOF HÖGBERG.

SALUS
Garanti **CACAO**

I plomberade påsar
* å 100 gr. $\frac{1}{4}$ & $\frac{1}{2}$ kg. *
Pris 35 öre pr hg.

Obs. noga garantimärket
"Sålus"
och blått tvärstreck.

Hultmans Fabriker
Malmö. Telefon 661

EN NYÅRSDIKT AF ANDERS ÖSTERLING.

SOM ETT långsamt gift
genom tusen stygn
slappar all bedrift,
kände jag tills nu de sista
årets dunkla dygn.

Som en öppen vak
bubblar mörkrets flod —
öfver stadens tak
står min lampas låga ensam
som en blekgul stod.

Paus i världens tid,
tankfull, stor och blå,
ingen själ i frid
dina stjärnors löftesfordran
mäktar helt försmå.

Slår jag fönstret upp,
stötvis utanför
som en vildgässtrupp
sorl af telegrafens trådar
långtansfull jag hör.

Sorl från hem till hem,
ord och melodi,
bud till alla dem,
som i vinternatten mötas
tyst i sympati.

Som för första gång,
underbart och nytt,
hör jag luftens sång,
och jag värmes och jag hviskar
vaknadt och förbytt.

Hvad jag önskat väl
kanske som en vind
gått från själ till själ —
kanske doftat som en solkys
mot en fattigs kind.

Och hvad nattetid
nu en ensling tror
vid sin lampas frid,
sist som råkors larm i vårsol
tusenstämmigt gror:

människornas vår,
blomsterhvit och huld,
siad år från år,
där hvart öga speglar öga
utan skam och skuld.

Paus i världens tid,
tankfull, stor och blå,
ingen själ i frid
dina stjärnors löftesfordran
mäktar helt försmå.

KÖP
Svart Siden.

Begär profver i nko af våra garanteradt
solida sidentyger fr 90 öre till kr. 13 pr mtr.

Specialité: Sista nyheter af brud-, sällskaps-
och promenadtoiletter, afven i kulört och hvitt.
Sändes tull- och portofritt direkt till privata.

Schweizer & Co., Luzern S 6, (Schweiz).

Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

År 1906.

DET VAR i något af de senast svunna åren.
Moder Svea hade i de åren helt få skalder,
som verkligen kände hvad hon bar djupast
i sitt sinne. Men hon hade dock en, som mer
än de andra låg intill hennes hjärta och lyss-
nade till dess oroliga slag och fick del af hennes
ångest. Han gick dag efter dag vid aftonklämt-
ningen upp på en af höjderna kring Vettern
och blickade ut öfver sitt gamla fosterland, och
så gick han in till sig själf och skref en sång,
som ville till ett samla hans folk.

Ty Svea hade vid den stilla aftonklämtningen
hviskat till honom: "Din moders räddning vore,
om du kunde sjunga samman hennes barn."
Så gaf han sången samlingens namn och kallade
den: "Ett folk". Den sången hörde med till
nödsignalerna, på hvilka fjolåret var rikt, men
den gick vidare än de flesta, och sent skall den
sången glömmas af Sveriges barn. Där gråter
skalden ut så, att det kan röra stenar, sin
smärta öfver den slöhet, som flere lustrer af
goda år sänkt ned öfver hans folk. Och så
sjunger han:

Jag vaknar om natten, men kring mig är fred,
Blott vattnen storma och sjuda.
Jag kunde i längtan kasta mig ned
likt en bedjande stridsman af Juda.
Ej vill jag tigga om soliga år,
om skördar och guld utan ände.
Barmhärtiga öde, tänd blixten, som slår
ett folk med år af elände!

Ja, drif oss samman med gisselslag,
och blåaste vår skall knoppas.
Du ler, mitt folk, men med stela drag,
och sjunger, men utan att hoppas.
Du dansar hellre i sidenvåd
än tyder din egen gåta.
Mitt folk, du skall vakna till ynglingadåd
den natt du på nytt kan gråta.

*

Med allvarsintrycket af skaldens siareord hälsa
vi dig, du nya år, år 1906, och vi speja fram
genom de dunkla tider, du bär i ditt sköte och
fråga: männe du skall bli vårt räddningsår?
Männe bland dina dagar och nätter det skall
varda en, då Sveriges folk "på nytt kan gråta".
Ty ännu kan det folket icke gråta. Ännu ligger
lättsinnet i det stora hela kvar, trots den 7 juni
i fjol. Och de flesta älska att kalla sömnen
och slappheten då för en "högsinnad fredsvi-
het" och att så muta fosterlandskärlekens kraf
och tysta ned folkens rättfärdighetskänsla med
tomma fraser. När allt Sverige en gång börjar
gråta öfver sin sömn den dagen, då gryr den
morgon, efter hvilken skalden spejar:

Lagermans flytande putspomada BON AMI.

Mitt folk, du skall vakna till ynglingadåd
den natt du på nytt kan gråta.

Men då måste "dansen i sidenvåd" få stå tillbaka för omsorg om landets framtid. Och den omsorgen måste in hos alla och blifva hjärtats, icke blott såsom nu hos en och annan, mest af de låge, utan också hos de höge, ja, hos de högste, så att ej längre skalden med rätta må behöfva gissla oss och säga:

Du ler, mitt folk, men med stela drag,
och sjunger, men utan att hoppas.
Du dansar hällre i sidenvåd
än tyder din egen gåta.

Det är betecknande för Sveriges förnedring, att en af svenskamerikanernas förnämsta tidningar låter den store Gustaf II Adolf stå fram och fråga: "Hvad tänka mina svenskar nu, när unionen brustit?" Och svensken svarar: "Vi tänka det samma som när vi förlorade Finland, nu tänka vi att inom Sveriges gräns eröfra Norge åter." Och Gustaf Adolf svarar: "Skall mitt förlegade folk kanske, när det till slut soffit bort allt utom Småland, också då söfva sig med den tanken att inom Smålands gräns eröfra allt det andra åter?" —

Ja, hvad skall väcka, hvad skall samla Sverige? "Soliga år med skördar och guld utan ände" kunna sannerligen icke göra det. Historiens Gud har länge försökt att med godhet locka oss till bättring. Men förgäfvets.

Det får kanske bli som skalden beder:

Barmhärtiga öde, tänd blixten, som slår
ett folk med år af elände!

Det är väckande varsel, när också ett folks skalder begynna sia om domar såsom folkets räddning.

År 1906, säg, hvad har du i ditt sköte? Hällre än att Sverige skall ytterligare försöflas i veklighet, förbistras i partistrider och förlora fädrens af genom politik, som blott lefver för dagen utan att vara mäktig taga framtiden med, hällre än detta hör skaldens bön: "Drif oss samman med gisselslag, och blåaste vår skall knoppas."

Iduns läsarinor!

Ståtliga bragder ha häfderna gömt om kvinnans insats i landets räddning. Äfven Sverige har i tider af nöd haft sin "jungfru af Orleans", sin Jeanne d'Arc.

De, som historien nämner, äro få emot de tusen sinom tusen, som tysta verkat i hemmen dag efter dag och fostrat med härdande och bön Engelbrekts gossar, Gustavers och Carlars män, kvinnor, som kunnat gifva sitt land generationer af själförsakande karaktärer, därför att sådana voro de själfva.

År 1906! säg, vill du ej gifva Sverige igen sådana kvinnor och hem? Det vore en nyårs-gåfva större än den vi fått på snart tvänne sekler.

Säg, fattas oss ämne till bön vid årsskiftet? Nej.

Fattas oss ämne till *allvar* vid årsskiftet? Nej. Fattas oss ämne till *hopp* vid årsskiftet? Nej. Tidernas Gud gifve oss endrätlig bön, allvar och hopp under år 1906! Då må det bli ett smärtefyllt år, det skall ändå bli för Sverige ett *godt* år, ty — "mitt folk, du skall vakna till ynglingadåd den natt du på nytt kan gråta!"

E. D. HEÛMAN.

»HVARFÖR SKOLA KVINNORNA VÄNTA?»

SÅ LYDER titeln på en liten broschyr, som i dessa dagar utkommit från Björck & Börjesson's förlag och som har till ändamål att för en större allmänhet belysa den kvinnliga rösträttsfrågan i dess nuvarande läge. Författarinnan, fru Frida Stéenhoff, har redan för några veckor sedan inför en fulltalig och entusiastisk stockholmspublik muntligt uttalat sig i ofvanstående ämne, och är det nu, sedan den kvinnliga rösträttsfrågan efter de senaste dagarnas händelser kommit in i ett skede af aktualitet, af stor vikt för frågan i dess helhet, att de af dagshändelserna betingade synpunkterna mera allmänt komma i förgrunden.

Mycket har redan både talats och skrivits i detta ämne. Lätt tillgängliga, populära framställningar, belysande frågans mera allmänna synpunkter — förnämligast rättsprincipen och utilitetshänsynen — hafva tid efter annan sett dagen, och bland författarne på detta område må särskildt nämnas: pastor Natanael Beskow, fröken Anna Whitlock, doktor Lydia Wahlström samt doktor Hilma Borelius.

"Rättvisan" och "nyttan" äro enligt fru Stéenhoff redan tillfyllest bevisade, och, sedan åtminstone rättvisesynpunkten särskildt bland de liberala i teorien vunnit tillräckligt många anhängare, gäller det nu närmast att upptaga striden mot dessa samma liberalers s. k. opportunitetsskäl, ett slagord, bakom hvilket äfven de mest frisinnade maktinnehafvarne taga sin tillflykt. Detta är partipolitikens taktik. En fråga må vara aldrig så väl berättigad — erkänt berättigad — när partihänsynen så fordra, måste den personliga öfvertygelsen vika; då upphöra alla andra skäl att gälla.

Är det icke ett öppet blottande af en svag punkt, då man vid en reforms genomförande af partipolitiska hänsyn låter sig drifvas till kompromissande i stället för att våga ett stort slag och på en gång genomföra en *hel* reform? Af hvem skulle kvinnorna vänta politiskt erkännande, om icke af en reformvänlig regering? Hvilka skulle antaga sig *deras* sak, om icke de, som skulle genomföra den *allmänna rösträtten*? Hvad är allmän rösträtt? Är det mognad? Äro alla de män, som nu stå utanför och vänta, politiskt mogna? Anser icke, redan på sakens nuvarande ståndpunkt, det ena partiet det andra fullkomligt omoget? Äfven mognaden tyckes vara underkastad partipolitikens census, men den allmänna rösträtten är byggd på helt andra och humanare grunder.

Den kvinnliga rösträttsfrågan är ännu icke tillräckligt utredd, heter det vidare. Det vill med andra ord säga, att man känner sig oviss, om hvilket parti kvinnornas majoritet komme att stödja; man kan icke på förhand beräkna åt hvilket håll makten skulle komma att luta, om man toge kvinnorna med i vägskalet. Den för tillfället maktägande vänstern vet, att genomförandet af dess rösträttsprogram, endast upptagande de ännu utestängda männen, blott skulle ytterligare stärka dess egen maktställning. Är det icke ett misskännande af den kvinnliga vakenheten och de kvinnliga reformintressenas utbreddhet att icke tro, att majoriteten af de kvinnliga väljarne skulle stödja det parti, som arbetar i det samhälleliga framåtskridandets tecken? Och äfven om, efter en utredning, förhållandena skulle visa sig vara för det för tillfället förhärskande partiet ogynnsamma, kan detta icke anses äga någon betydelse för dem, som omfatta den allmänna rösträttens idé.

Mannen vill behålla kvinnan i hemmet i detta begrepps inskränkta bemärkelse. Hennes inflytande skall begränsas af hemmets fyra väggar. Men det finns ett större hem, som

heter samhället, och där har äfven kvinnan sin mission att fylla, särskildt i en tid, då det, som förr uteslutande ansågs vara hemmets angelägenheter, alltmera öfverflyttas till det allmänna. Kunna de till det mindre hemmets inflytelsesfär uteslutande hänvisade kvinnorna gifva sina barn det skydd de behöfva för de faror, som möta dem, så snart de satt foten utanför detsamma? Behöfver icke kvinnan äfven i det större hemmet tillgodose sina egna och de sinas intressen? Rösträtten är för kvinnan icke målet utan medlet — medlet att få gagna samhället. Men hvarför skall detta just framhållas, då det är fråga om kvinnan? Hvarför skall endast kvinnans inflytande värdesättas? Det är icke frågan, om hvilka förtjänster mannen på gatan inlagt om det allmännas väl; för honom gäller endast rätten.

Men allt detta har sagts så många gånger förut, och det var icke för att upprepa redan kända fakta, som fru Stéenhoff fann sig uppfordrad att säga ett ord i rätt ögonblick. Det var för att påpeka ohållbarheten och orättfärdigheten i den liberala oppositionens argument — stå vi kanske redan inför ett nytt skede af "idélös opportunistik"? — som en kvinnlig röst, med eller utan rätt, har höjts för att visa, hvad landets frisinnade kvinnor ha rätt att vänta af en frisinnad regering och riksdagsmajoritet. Det är glädjande, att vi hafva kvinnor, som icke äro rädda att säga ifrån äfven med risk att misshaga.

BRITON.

FREDRIQUE CHARLOTTE. EN NY- ÅRSSTÄMNING FRÅN SVUNNA DAGAR AF ELSA STENBERG.

HVIT nättelduksklädning, fichy af ljusblommig taft med insydda silkesränder, tunnsulade, hvita skor, smala i tårna och med vristband af mjuk satin till de hvita, svala strumporna — hon skulle bli fin som en liten fröken vid hofvet — med smäktande ögon bakom solfjädern af måladt älfben...

Detta var nu nyårsbalen hos barons på Sörby, och redan grufvade hon sig för nigningarna inför friherrinnan — minsann, hon var ju så gentil, att det nästan satte propp i de unga flickornas halsar — och så missbrukade hon Guds namn på fransyska i ett enda rinnande cher Dieu, cher Dieu med en röst, som skorrade förnämt långt nere i strupen och ibland slog öfver i den lenaste diskant. Som ett armt får stod man inför henne och neg, så att kjolarna sopade golvet, i hufvudet surrade det af all den mödosamt instuderade guvernantfranskan, men inte ett ord slapp fram.

Och i nacken hade man söta mors ögon som kanonkulor.

Men icke att hon längre i onödan tänkte ägna friherrinnan skymten af en ängslig tanke, förrän stunden var inne, ty till dess skulle man, allt medan man vred upp håret framför spegelbiten i gafvelrummet och drog ur papiljotterna, ta idel danssteg, för öfnings skull, så att man ej skulle råka gå till dansen som en träbock. Och nog var det annat, det, än att öfva sig med nätta, tråkigt charmanta nigningar inför söta mor, som tyckte, att man hade en rygg som en bondtös.

Nu låg den där på taburetten, hela stassen, och det doftade från den af mormors ljufliga eau de luce, en blandning af viol och lavendel — och rosendoft böljade af den... och minnen. Hon ville på knä framför den, begrafva ansiktet; då ville den nästan kväfva henne, den bleka, skira doften.

CEREBOS BORDSALT

Cerebos salt och bröd
gör kinden röd.

Och den hvita underkjolen stod ut som en ballong, så styfstärkt var den, och själf hade hon haft så grufligt brådt med den, att hon af rädsla att ej hinna få den fin och kanske också af en smula rampfeber nästan känt äckel åt syltan och köttbullarna till mid-dagen, och ändå var sylta det bästa hon visste.

Men när hon med en suck lade ner gaffeln i första taget, hade de skrattat åt henne. Småbarnens guvernant log helt försmädligt öfver att hon ännu var barnslig nog att med nitton år på nacken gå försagd och med bankande bröst till en bal. Stackare — Fredrique-Charlotte visste det nog, att hon var grön af afund; hon vindade och hade röd näsa, var trettiofem år gammal och tunnhårad — hon kunde ej fara varm af förväntan som Fredrique-Charlotte på bal...

Men tvärsöfver bordet skeno Erik-Göstas ögon varmt och forskande mot henne. Erik-Gösta, hennes kusin, den ende, som inte vågade le åt henne, åhnej, inte nu, men med blicken ville han fråga, om hon verkligen ännu var ond på honom på rena allvaret...

Då hade hon hårdnat till i ögonen — ja, visst var hon riktigt hjärtans ond på honom — och med blicken svepte hon honom högdraget förbi, han kunde lika gärna varit luft.

Ty hon skulle visst aldrig förlåta honom. Evigt länge skulle han känna hennes vrede öfver sig. Och långa stunder kunde det komma att dröja, innan hon tänkte se åt honom igen, annat än i smyg för att se hur han tog det, i smyg, som går så bra, när man har täta ögonhår.

Hans förkrosselse skulle varda stor, innan hon räckte honom sitt yttersta finger igen. Kanske att hon till och med aldrig komme att göra det.

Ty så i hjärtat vred var hon på honom. Hon skulle minsann komma honom att känna, hvilken mygga han var i hennes ögon.

I konsekvens med detta beslut hade hon därför svängt om på klacken med näsan Gud vet hur högt i vädret, när han efter middagen kom fram till henne.

“Kan det vara möjligt, att Fredrique-Charlotte ännu är missnöjd med mig?”

Hon bet sig i läppen. Det var väl, att det höll på att bli skymning därute och att småsyskonen pladdrade så högt omkring dem. Hon hade så när kvittrat till helt litet åt den uppsyn han gjorde.

Men nu vände hon bara på hufvudet och såg stelt på honom — icke med förakt, utan med likgiltighet, hvilket borde svida honom värre i själen.

“För tusan, jag är färdig att göra afbön, falla på knä, eller hvad kusin begär...”

“Svär inte!” sade hon kort. Aldrig förr hade det händt, att hon förebrått honom detta, och att hon gjorde det, borde ge honom en inblick i vidden af hennes stora vrede.

Hon tyckte verkligen icke om hans ton. Den var närpå skämtsam, den riktigt lekte med henne, och djupt inne i hans ögon låg det en glimt och skrattade.

Hon stampade i golfvet helt röd af vrede. Att han bara kunde våga...

Genast blef han allvarlig.

“Om jag i sanning begriper, hvad kusin behöfver straffa mig så grymt för en småsaks skull.”

Han borde icke sagt detta, ty hon drog sig harmset ett steg tillbaka, och med armarna tryckta mot sidorna purrade hon upp sig och sträckte på sig med en het, blå blixtnur i sina klara ögon.

“Om ni, min herre, finner det vara en småsak att göra mig till åtlöje inför... inför...”

plötsligt kämpade hon med gråten, “inför en hel balsalong, så kan icke jag göra det.”

Han stod helt häpen, trodde nästan inte sina öron. Aldrig kunde det väl vara möjligt, att hon var allvarligt förbittrad på honom.

Han stod handfallen och stammade: “Fredrique-Charlotte vet, att jag hellre än att göra Fredrique-Charlotte den minsta förtret med glädje ville mista min högra hand. Och att jag af misstag...”

“Man misstager sig icke om sådant,” högg hon i, och vreden torkade tårarna i hennes ögon, “mitt namn stod på ert dansprogram...”

“Kalla mig Erik-Gösta, kusin — var inte så grym...”

“Eri dansprogram,” fortsatte hon obevekligt, “och likväl mankerade ni mig.”

“Kusin vet, att det var ett beklagligt misstag, att jag kom att dansa den turen med kaptens dotter. Det har jag redan förklarat.”

Hennes lilla hufvud höjde sig ett par tum. “Men jag,” sade hon, full af harm, “fick likväl vänta i flere minuter... som en panelhöna... och panelhöna är jag inte... ännu...”

“Vill Fredrique-Charlotte ändå inte förlåta mig...? Aldrig kan jag väl tro, att jag för en sådan småsaks skull skall komma i onåd?”

Hon hade säkert gett honom handen till försoning, om han icke kommit med detta sista — och med skynten af ett nytt leende, framkalladt af åsynen af hennes lilla värdiga, vredgade gestalt. Men nu blef hon allvarsamt uppretad och fann, att läxan icke tagit honom, så som hon ville. Hon skulle nog visa honom, att hennes förlåtelse icke var så lätt att vinna, som han kanske inbillade sig.

“Det finns olika åsikter, om hvad som menas med småsaker,” sade hon stråft, drog kjolarna åt sig, gick honom med stolt hållning förbi utan att ens vända på hufvudet i dörren, fast hon egentligen i sitt innersta var grufligt nyfiken att se, hur han skulle ta det.

Hon nästan skrattade för sig själf, helt lågt och lent, där hon stod framför spegeln i sitt lilla blårosiga gafvelrum och kammade håret stramt tillbaka från nacken midt på hjässan i en knut, ombunden med en blå rosett — och utmed hvardera tinningen en lång, hängande lock, som kittlade det lena, skära skinnet.

Det var så obegripligt lustigt att tänka sig, hur hans näsa med ens skulle växa lång. Men så mörknade hon igen. Han hade kallat det småsak att “ta miste”. Hon var icke van, att man tog miste om henne — och hennes egenkärlek gillade inga ursäkter.

Därför skulle hon ej heller ägna honom en tanke vidare.

Det var rent märkvärdigt, att den ena locken icke ville sno sig ordentligt, och nu föll den henne i ansiktet...

Hon lyfte talgljuset och såg sig i spegeln. En het droppe rann från veken ned på hennes hand, så att hon skrek till. Det skulle snart vara slut med hennes julljus — hon hade själf stöpt det, doppat det många gånger i den sjudande talgen för att få det tjockt — och det hade lyst henne helt beskedligt i flere kvällar, då hon vid hemkomsten från julbalerna klädt af sig till natten. För ett par dagar sedan hade hon tändt smala, långa brasvedssticker på det för att se, hvems sticka skulle brinna längst, hennes eller herr Tures till Bångbro herrgård, och så hade hon blifvit ond, därför att hennes sloknade så fort; det betydde, att hon icke alls höll af honom, men nog var hon kär i honom. Han var den elegantaste kavaljeren i trakten, hade alltid blommig sidenväst med röd ros i knapphållet och den styfvaste, präktigaste halsbindel, och han brukade se på henne med brännande ögon, icke säfliga och tröga, som Erik-Göstas kunde vara.

Nog var hon kär i honom.

En natt hade hon legat i vända och suckat sig i gråt, hon visste ej riktigt hvarför, men visst var det kärleken, som kom med brännande ångest. Hon hade snyftat, tills söta mor vaknade i rummet bredvid, kom in och gaf henne bittra droppar för dålig sömn och hufvudpina.

Åh, hon visste ej, mor, att den pinan satt längre ner, inne i hjärtat, djupt inne, och sved så ondt. De bittra dropparna hjälpte ej det minsta.

Men en var det, som hade bot och lindring för hjärtats oro: i knät på mormor blef man liten och glad igen och glömde alla förtretligheter, all hjärtessveda, som man inte förstod, och så fick man eau de luce, det svalkade, och vid brasskenet drömde man godt med mormors hand så signande och obeskrifligt mild på ens hufvud.

Hon hade blifvit helt mild och god i ögonen, den lilla Fredrique-Charlotte, där hon stod och jämkade på, sin ljusblommiga sidensfichy framför rummets enda lilla spegelbit. Men det var helt naturligt att bli god, när man tänkte på mormor.

Söta mor, som var adelsbarn — och adelsbarn älska den tråkiga franskan — ville gärna insistera på, att man skulle säga grande-mère åt mormor — men *aldrig!* Det skulle hvarken söta mor eller den vindögda guvernanten få henne till, om det än lät aldrig så fint och “educeradt”.

Men hvad den klädningen var obegripligt söt! Öfver höfterna slöt den mjukt åt, men vid vristerna föll den i lösa, lätta veck. Tätt uppe under barmen satt det hvita sidenskarpet. Hon var bararmad. I halsens fyrkantiga urringning satt en hvit nejlika. Skärt rodnande log hon mot sin bild i spegeln.

Det var hennes julklappsklädning. Den gamla blå af linong var numera oduglig att begagna annat än vid sommarras i höstackarna — den hade varit på väl tjugu gånger, ty den tiden gick det an att vara välklädd på en bal med samma, otaliga gånger omtvättade och strukna klädning.

Plötsligt brast hon i muntert skratt. Hon hade erinrat sig tjocka jägmästare Trana, som alltid följde henne med glupska ögon, kom hem till söta far och spelte ecarté och drack ölost, som han mådde illa af, blott för att vid aftonvarden få trycka hennes lilla hvita hand. Han prisade rullsyktan, som hon lagat i ordning, om den än var alldeles för fet, och komplimenterade söta mor till att äga en så afundsvärd dotter.

Åh fy, han hade ju kullrig mage, och öfver den lade han gärna sina feta händer till ro, och hans krås var brunt af snus.

Den blå rosetten i hennes hår hade påmint henne om honom. Sista gången han var här, hade han bedt så hjärtinnerligt, att hon ville gifva honom den — till ett evigt minne...

Åter skrattade hon lågt och klart.

Kunde hon hjälpa, att hon icke var sådan som den vindögda guvernanten? Eller att männens blickar gärna dröjde sig kvar hos henne?

Men hon var visst både stygg och hjärtlös — hon skulle bedja sitt Fader Vår, så blef hon bättre, det hade mormor rådt till.

Så bad hon det. Andäktigt. Och ett ögonblick satt hon stilla, kapprak och med knäppta händer, och suckade flere gånger.

Hon var allt en riktig stygga ändå.

Men så flög hon upp, slätade på kjolen, och med en grimas räckte hon lång näsa utåt vrårna, som om någon hon afskydde suttit där någonstädes och stirrat förebrående på henne. Och hon hoppade odygdigt nedför trappan med slängande lockar.

EN NYÅRSBÖN I ADOLF FREDRIKS KYRKA I STOCKHOLM. I PREDIKSTOLEN HOPREDIKANTEN E. D. HEUMAN. ORIGINALTECKNING FÖR IDUN AF D. LJUNGDAHL.

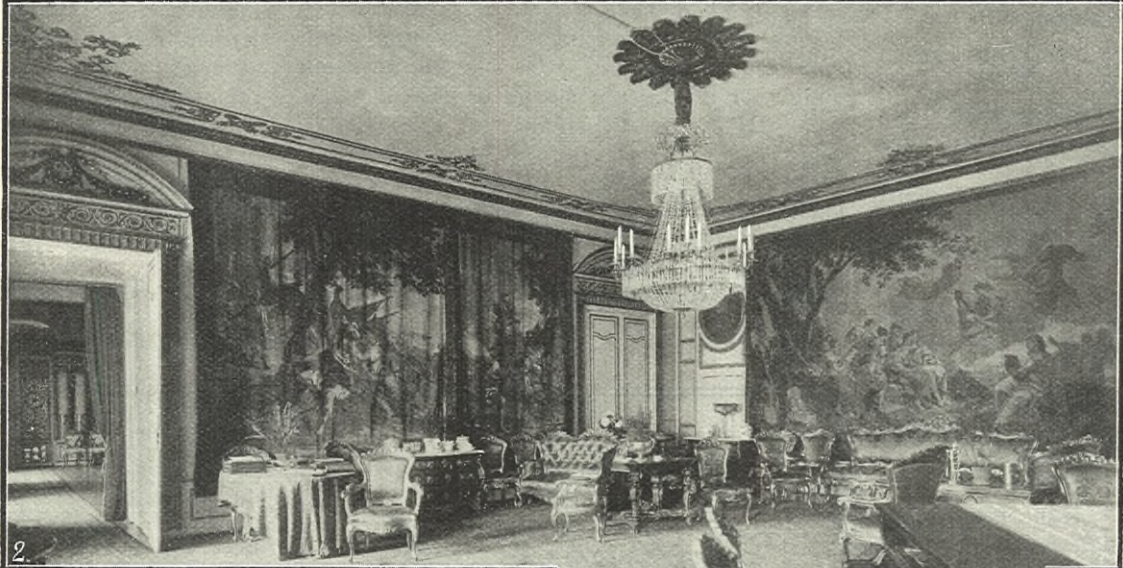
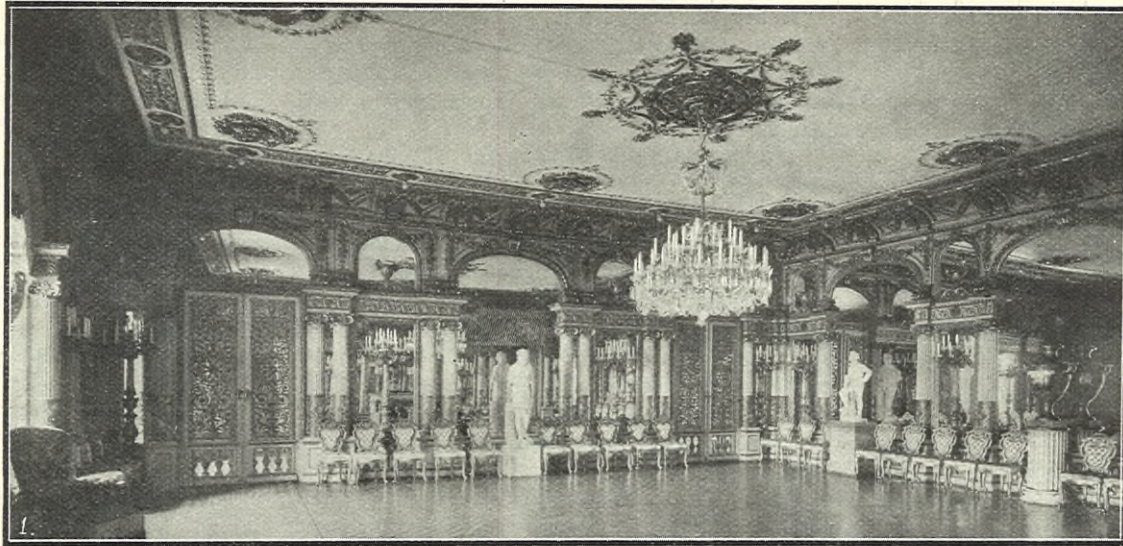
EN FURSTEBONING.

VÅRT UNGAFURSTEPAR, prins Gustaf Adolf och prinsessan Margareta, bebör sedan i höstas en af vårt kungaslotts vackrast belägna våningar, nämligen nedre västra gästvåningen, som ligger väster om norra hvalfvet med utsikt öfver Norrbro. Helgeandsholmen och Gustaf Adolfs torg.

Våningen, som omfattar några och tjugurum, har förut, innan konung Oscar och drottning Sofia inflyttade i slottet, utgjort drottning Lovisas våning, en annan del Carl XV:s enskilda våning.

Vi meddela här med benäget tillstånd ett antal interiörer af de förnämsta rummen, såsom de nu te sig efter några smärre omdaningar.

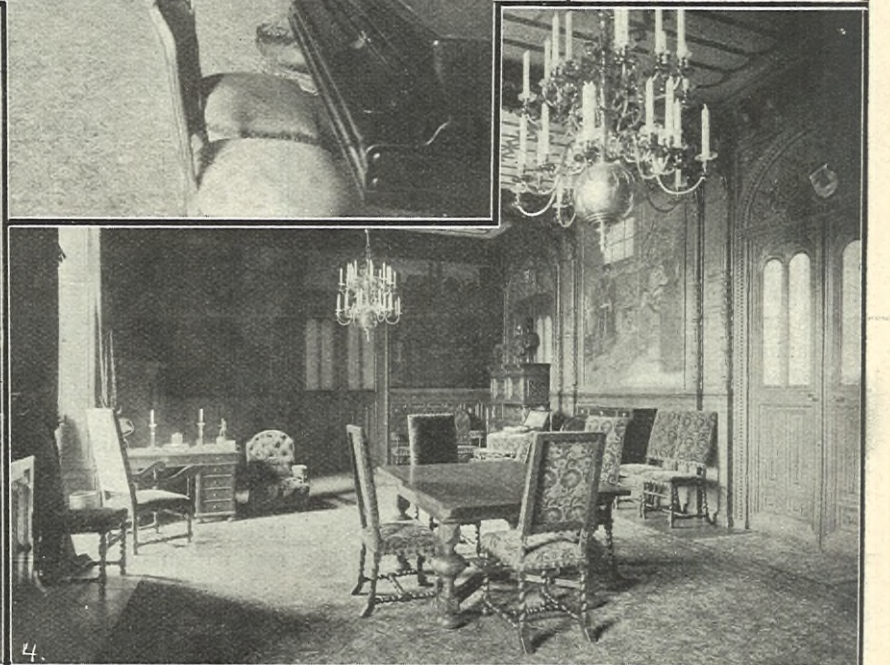
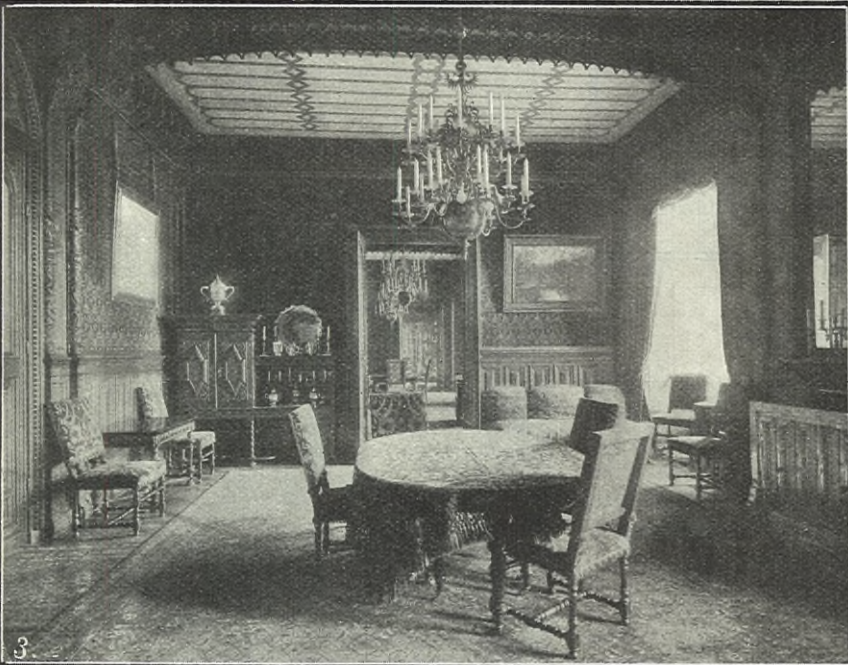
Först ha vi den lysande spegelsalen,

Den där intill liggande salongens förnämsta prydnad består af ett par synnerligen värdefulla gobeliner, den till vänster å vår bild framställande Akilles historia, den till höger Parnassen. För öfrigt märkes där en ståtlig flygel m. m.

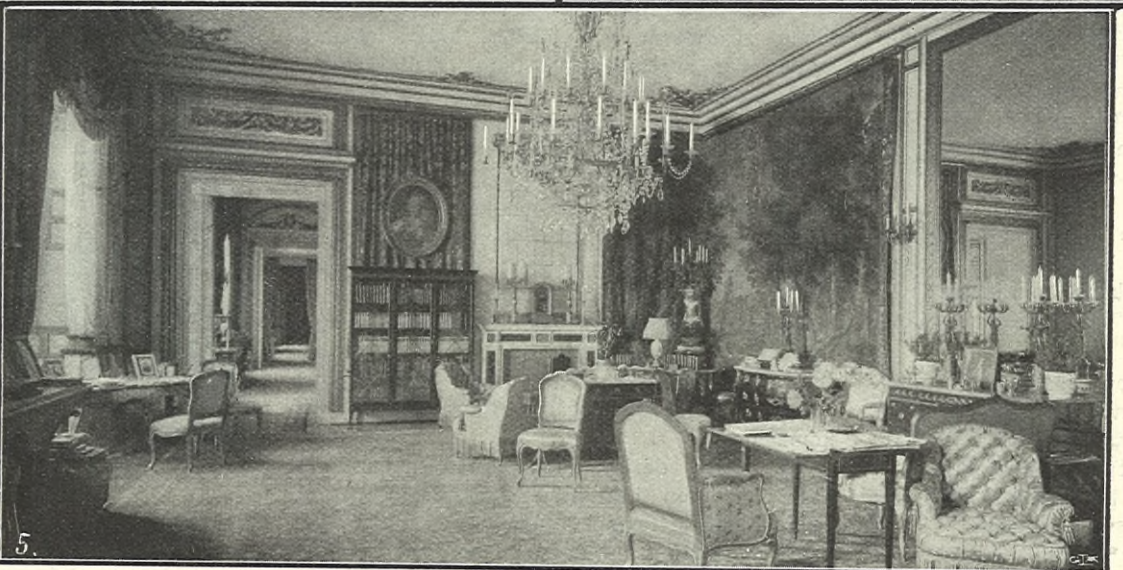
Matsalen är det s. k. "röda sammetsrummet", dekoreradt i ek. Prinsens skrifrum, som också jämväl är hans mottagningsrum, har ett furstegemaks ståtliga prägel och är klädt med gyllenläders tapeter, framställande scener ur drottning Disas saga.

Prinsessans skrifrum, den sista bilden i vår serie, smyckas bland annat af en s. k. landskapstapet samt af en svensk brokadväfnad, nedanför hvilken synes ett med böcker fyllt bokskåp, en bröllopsgåfva till prinsessan från England. Vidare förekommer i detta rum en byrå af Haupt —

ett af slotets praktfullaste rum i rik italiensk renässansstil, rundtom monterad med speglar mellan refflade joniska kolonner.

FRÅN HERTIGPARETS AF SKÅNE NVREDDA HEM Å STOCKHOLMS SLOTT. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. 1. SPEGEL-

framför den höga spegeln — och ett antal vackra bronsgarnityr i empire.

SALEN. 2. SALONGEN. 3. MATSALEN. 4. PRINS GUSTAF ADOLFS SKRIFRUM. 5. PRINCESSAN MARGARETAS SKRIFRUM.

“Nej, låt bli!” gallskek hon i farstun. Där var mörkt, och hon hade stött emot någon och var nära att falla.

Erik-Gösta, hennes kusin, höll henne uppe, och under tiden letade han med andra handen efter vaxstapeln på farstubordet.

När han tändt den, fann hon, att hon kände sig förskräckligt förargad, och hon ville vända honom ryggen utan ett ord, men hans hand var stark och höll hennes båda små händer mycket stadigt.

“Fredrique-Charlotte, bara ett ögonblick” — hans röst lät besynnerligt sträf och låg — “du behöfver inte springa så välsignadt, jag vill bara ta farväl.”

Hon höjde en smula på hufvudet, stod som ett murrigt barn, kysande i ljuset och med underläppen spotskt framskjuten. Men det klack till inom henne, de bittra dropparna hade alls ej hjälpt, icke för någon sorts oro.

“Fredrique-Charlotte, det blir ingen dans af för mig i kväll” — han stirrade på sina stöflar, mörk i synen och med hopdragna ögonbryn. “Ingen hambopolska”, sade han hårdt, “med kusin i kväll.”

Hon stod alldeles stilla, såg med häpna ögon på det öppnade brefvet i hans hand.

“Blir det ingen dans af? Hvarför blir det inte af?”

Utän att mena det hade hon blifvit häftig. Plötsligt gick det en skälfnig genom hennes hvita hals under den lätta fichyn af ljusblomligt siden, hon kände smärtsamt, hur det började bränna under ögonlocken. Helt blek såg hon på honom.

“Hvad är det Erik-Gösta säger?”

“Den renaste sanning. Min mors onkel Fredrik Göran är lifsfarligt sjuk, — brefvet med underrättelsen kom nyss. Tant har packat ressäcken åt mig. Och resskärpet, som Fredrique-Charlotte skänkte mig för tu år sedan, tar jag med mig, om jag får.”

Hon ville se kallt och trotsigt på honom, men något underligt vekt och blidt sköt i stället upp i hennes blick.

“Erik-Gösta gör som han vill. Det är ju icke min sak.” Hon drog ett djupt, osäkert andetag, ängslig öfver den underliga känsla, som steg upp inom henne.

Han tog ett steg närmare henne.

“Kanhända drager det månader om, innan jag ser kusin igen. Man vet aldrig.”

Hennes kinder voro bleka, men hon teg.

“Jag säger — må kusins onkel snart bli vid hälsa igen,” sade hon med en obehärskad snyftning i sitt skratt.

Han böjde sig lidelsefullt fram, grep hennes hand, men hon kämpade emot och slog ifrån sig. Då — till hennes förvåning — släppte han henne hastigt, nästan brutalt, och steg åt sidan med en afmätt, sirlig bugning.

“Jag ser, att det inte är mödan värdt att bedja kusin om ett farväl,” sade han, vände tvärt om och gick mot dörren.

Hon stod stilla med ena handen tryckt mot bröstet, gripen af en häftig ångest. När han kom till dörren och redan grep i låset, ropade hon svagt:

“Erik-Gösta!”

Han vände sig om och såg hennes ansikte, blekt och ängsligt, med häftig sorg i blicken. “Var det något ni önskade, min kusin?”

Hon kom honom ett steg närmare, långsamt, med osäker gång.

“Erik-Gösta!” sade hon hjärtslitande tungt.

Men han stod stilla kvar vid dörren, artigt framåtböjd, som om han väntade att få besvara en fråga eller ge henne en handräckning.

“Erik-Gösta,” hviskade hon ödmjukt för tredjed gangen, “du gör det så svårt för mig!” —

Med ett enda steg var han henne nära.

“Håller du då aldrig det bittersta af mig, Fredrique-Charlotte, efter du plågar mig så?”

Ögonhåren lågo som en svart skugga mot den röda kinden, då hon räckte honom båda sina händer.

“Jag håller ju af Erik-Gösta... mer än af någon annan...”

Från salen flöt ett plötsligt ljus emot dem, då dörren öppnades och gammalpigan kom ut med tebrickan. Fredrique-Charlotte såg nu, att mormor redan satt vid spinetten och med skrupna, gula händer ömt drömde fram sin ungdoms kärleksvisor, som hon brukade. Från söta fars rum hördes en dundrande ed, det var kapten från Hjärta, som förlorade på ecarté. Småpyttorna sutto i ring kring mormor och knaprade på sparda julkusar. Hon blef helt plötsligt förvirrad och drog sig sakta ur hans famn, ty hon hade kommit att tänka på, att hennes plats vid aftonbönen hädanefter skulle vara vid Erik-Göstas sida — och de skulle enligt förlofvades sed sjunga ur samma psalmbok. Då skulle tjänstfolket titta och flina i smyg... och småpyttornas ögon skulle stå runda af häpenhet och förtjusning... och hon skulle lida alla blyghetens kval.

Det fick hon, för det hon en gång i tiden vid liknande tillfälle tittat sin förlofvade syster Katrin-Sofi röd och förlägen i synen...

EN NYÅRSBÖN.

DET ÄR som om lifvets pulsar sloge svagare äfven i en stor stads ådror på nyårsaftonen. Människorna äro trötta i sina tankar och sin äflan efter de senaste 365 dagarnas strid, deras energi till ondt som godt domnar med det flyende årets dödskamp, allt långtar mot natten och slummen.

Midvinterns tidiga, känslodämmande skymning sveper in de tusen människokuporna i sin slöja och kommer gatornas eggande sorl att sina, lyktorna kasta sitt sken öfver halftomma trottoarer och ödsliga kajer, nedanför hvilka det svarta vattnet böljar med eldormar i sitt sköte.

Plötsligt dallrar luften af klockljud... Det ringer till nyårsbön i Stockholms alla kyrkor, hvilkas fönster stråla af ljus. Folk strömmar in genom portarna och bänkarna fyllas snart till sista plats, ty nyårsaftonen är en af dessa dagar, då man mer än eljes är angelägen om att ge sin religiösa känsla näring.

Denna andaktsstund i det flyende årets sista flämtande lefnadstimmar har ock en mera gripande innebörd än en vanlig sabbatstjänst, emedan den är på en gång ett farväl och ett välkommen.

Vi pryda därför Iduns första nummer för 1906 med en bild från nyårsbönen i ett af hufvudstadens tempel, och vi ha därvid valt Adolf Fredrik, f. n. kanske den mest besökta

af Stockholms kyrkor och numera, sedan Julius Kronbergs takmålningar kommit till, äfven en af de vackraste.

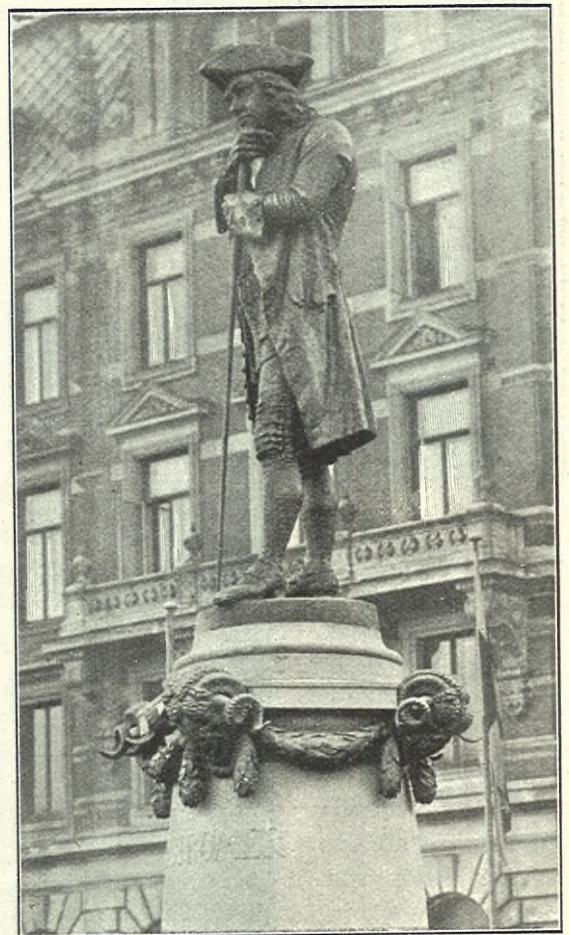
I predikstolen finna vi hofpredikanten Heüman, som särskildt under det gångna året visat sig som en orädd ordets förkunnare. Vi minnas främst hans mycket kommenterade midsommarpredikan, denna ett indigneradt sinnes utfall mot vår slappa fosterlandskänsla med ty åtföljande dådlöshet och trånga lifssyn och som mera häfdade striden än friden.

Det är sant att en präst främst har till uppgift att föra den kristna kärlekens talan, men han är äfven en vedersakare i kraft af sin ställning som Sinailagens tolkare, och därför manas han stundom, inför sitt folks andliga lyten, att utbyta mildhetens solstrålar mot harmens ljungeldar. Hofpredikanten Heüman torde förvisso kunna berömma sig af ett lika kärleksfullt hjärta som sina fridsamma ämbetsbröder, därom vittnar den behärskning, som andas i många af hans predikningar och som äfven kommer till uttryck i hans i detta nummer meddelade nyårs betraktelse; men han är innerst en kraftnatur och entusiast, hvars af nitälskan bräddade själ måste flamma i kampen för det godas förkofran.

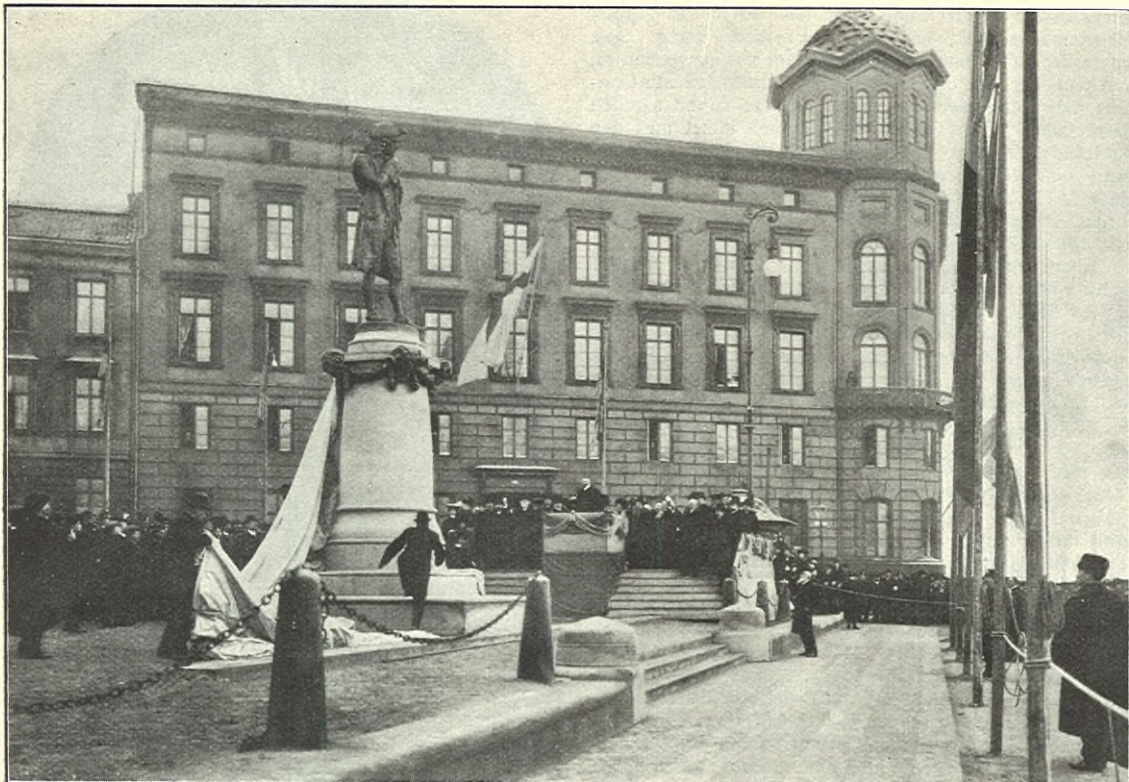
UR DAGSKRÖNIKAN.

ALSTRÖMERSTODEN I GÖTEBORG. Den på Lilla torget i nämnda stad resta stoden öfver Jonas Alströmer aftäcktes högtidligen här om dagen.

Sedan en större musikkår utfört “Hör oss, Svea,” höll professor R Kjellén ett tal, hvori han värtaligt berörde Jonas Alströmers lif och själfständighetskamp för sitt land på det ekonomiska området. Med sin lära om Sveriges välstånd gaf han en lösning för eftervärlden, hvars värde varar långt efter det hans egna fabriker tystnat. Efter talet ljöd en appell, hvarpå landshöfdingen frih. Lagerbring med följande ord bjöd täckelset falla: “Att hedra minnet af Jonas Alströmer, den svenska industriens storman, mannen med det vakna sinnet, den klara blicken, den lågande fosterlandskärleken, har man enats att här i Göteborg, en af hufvudorterna för vårt lands industri och kommersiella lif, resa den stod, som jag härmed å kommitterades vägnar öfverlämnar till staden

DEN NYAFTÄCKTA ALSTRÖMERSTODEN I GÖTEBORG. OLGA RINMAN FOTO.

AFTÄCKNINGEN AF JONAS ALSTRÖMER-STODEN I GÖTEBORG. LANDSHÖFDINGEN BJUDER TÄCKELSET FALLA. OLGA RINMAN FOTO.

och från hvilken jag nu bjuder täckelset falla." Täcket för den vackra stoden föll därefter under fanfarer.

Friherre Alströmer på Östad framträdde nu och nedlade å Alströmerska släktens vägnar på granitpostamentet en större lagerkrans. Musiken intonerade därefter "Du gamla, du fria", hvarefter den enkla, men högtidliga akten avslutades med en marsch.

Stodens skapare är prof. Börjeson, som åter åstadkommit ett karaktäristiskt konstverk af rang. Öfverst

SIGTUNA NYRESTAURERADE KYRKA.

å det runda granitpostamentet, som endast bär, inskriften Jonas Alströmer, löper en bronsguirland symboliserande de industrigrenar denne, "industriens fader", danade och utvecklade i vårt land.

SIGTUNA KYRKA. Vi meddela i dag tvänne bilder af Sigtuna åldriga kyrka, hvilken efter verkställd restaurering invigdes af ärkebiskopen den 17 december. Kyrkan, som är byggd på 1240-talet, var ursprungligen en klosterkyrka och stod i omedelbar förbindelse med det utanför belägna dominikanerklostret, hvaraf lämningar ännu synas å kyrkogården. Sedan klostret år 1529 blifvit stängdt, blef kyrkan på Gustaf Vasas förordnande gemensam gudstjänstlokal för Sigtuna stad samt St. Olofs och St. Pers landsförsamlingar. Redan år 1641 hade hon emellertid råkat i så djupt förfall, att drottning Kristinas förmyndareregierung ovillkorligen ålade församlingarna att reparera henne. Efter att sedan dess ha genomgått flere vanställande reparationer, har hon nu dels på statens, dels på församlingarnas bekostnad blifvit, så vidt möjligt varit, återställd i sin ursprungliga skönhet och utgör numera en verklig, i högsta måtto sevärd nationell helgedom.

DET INRE AF SIGTUNA NYRESTAURERADE KYRKA.

FABIAN WENDTS HUSTRU. BERÄTTELSE AF ELLEN KLEMAN.

DET ÄR ETT långt, lågt envånings trähus. Fönster och dörrar stå öppna, och från trädgården kommer vinden mättad af blomdoft. På gårdsplanen stå två stora lindar och vid trädgårdsstaketet ett gammalt oxelträd. Framför farstudörren ligger en stor flat sten. Det är en grafhäll med halft bortnött latinsk inskrift, den har legat där i många, långa år. Solen lyser öfver den gamla komministergården.

På vindskammaren sitter "farbror pastorn". Barnen kallade honom så, när de voro små, och det namnet har han fått behålla. Han doppar betänksamt pennan i det stora bläckhornet, blir sittande med den i handen och följer med blicken svalornas flykt. Öfver den i flere hvarf högt lindade halsduken med de uppskjutande, styfva kragsnibbarna sticker ett blekt, vackert ansikte fram. Han doppar ännu en gång pennan och skriver långsamt utanskriften med rakt uppstående stil.

Mademoiselle

Mademoiselle Louise Giese.

Cette.

Stockholm.

Till min Högtärade Slägtinge, eller Brorsdotter.

Frågas huru min kjära syster mådt och än mår sedan vi sidst träffades förliden vår under Majdagarna med dess kjära Far. Nu önskas min kjära Louise en god hälsa och beständig välmåga, som warar hela dess lifstid igenom, men framföralt en öm och älskwärd make, hvarmed hon kan dela detta lifvets så glada som mulna och sorgliga skiften. Som hon nu till en ålder

Köp Vänersborgs Balskor!

Bästa svenska fabrikat!

Lätta! Eleganta! Hållbara!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas som specialitet efter Wienermetod af

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik, Vänersborg.

Försäljas i minut hos de flesta skohandlande i riket.

af 20: år och något däröfver kommen är, så är det best att hon jagtenskap sig begifver, men därunder ej sönderrifver det, som är så fastknutet och trygghet beslutet, att hvarannan ällska j lif och död, om det skall än kasta täre- och sorgebröd. Det får dock ej hjälpa men kan mången j kollt stjelpa som i dess löften är ej nog fast utan det alltsammans bryter, som af en skall heligt hållas och åter förbund med en annan knyter, hvarigenom en sluteligen får sitt fall. Är rådgäst att hwad man låfwar rätt håller och noga tänker wid hwem man sig fester att sorg ej däråf kommer åstad.

Nu en oendelig flitig helsning till min fina väns hulde föräldrar samt den öfriga hederwärda familjen och släkten från den som in till dödsstunden dess beredwillige tjenare är och förblifver.

Joh. Abr. Giese.

Åsunda i Nor den 10 Junij 1824.

Han lägger pennan ifrån sig. Solen har börjat sjunka, och strålarna, som komma på sned in genom fönstret, lysa i strimmor öfver det grofva papperet. Han viker omsorgsfullt ihop det till en liten fyrkant och förseglar med ett stort, rött sigill. När det är gjort, går han långsamt nedför vindstrappan, tvärs öfver den låga farstugan och bort till väfkammaren.

Där inne sitter Christine. Skytteln flyger fram och tillbaka, och väfslagen höras öfver hela den tysta gården.

"Har lilla vännen sitt bref färdigt," frågar han. "Jag går nu till gästgivarns, så komma breffen med veckans post i morgon."

Christine ser upp med ett leende öfver det unga, friska ansiktet.

"Ja, farbror pastorn," säger hon. "Tänk, hwad Louise skall blifva glad öfver två bref på en gång! Men hwad skref farbror pastorn?"

Johan Abraham skakar på huvudet.

"Det får lilla vännen icke veta nu. Det var serieusa ting jag ville lägga henne på hjärtat, och som vi nog också komma att tala tillsammans om en gång."

Christine ser på honom med en snabbt, forskande blick. Han ser så allvarsam ut, att hon icke vågar fråga vidare. Hon sträcker sig efter sitt eget bref, som ligger på fönsterbrädan, och räcker fram det med en nigning.

Farbror pastorn går med båda breffen, och det jämna dunkandet i väfstolen börjar på nytt.

På gräsplanen blifva lindarnas skuggor längre och längre. Johan Abraham går genom trädgården och ut genom grinden, längs med åkerrennen ned mot kyrkan. Där blir han stående ett ögonblick. När han ser kyrkdörren öppen, går han in.

Det är tyst och tomt där inne. En doft af vissna blommor och löf slår emot honom. Öfverallt är där blommor, i kronornas ljushälskar, kring nummertafloerna och på predikstolen, och längs altarrunden hänger en ro-sengirland. Men blommor och löf äro vissna.

Johan Abraham ser sig omkring i den gamla kyrkan, som han älskar. Han sätter sig i nedersta bänken, strax innanför dörren.

Där är godt att vara. Några solstrålar lysa in högt uppe genom ett fönster, men blekna hastigt bort igen. Gröna blad och grenar ligga alldeles upp mot rutan.

Det är en plats att sitta och drömma. Där är så tyst, så tyst. Tankarna komma och gå, vandra ut på egen hand, utan mål eller fäste. Det är intet, som redes ut, intet, som tänkes till slut, det enda klara och medvetna är ensamheten och tystnaden och njutningen däråf. Så hade det alltid varit med Johan Abraham Giese. Kom han någonstades, där det var riktigt tyst och ensamt och öfvergifvet, kände han sig som hemma, där kunde han sitta timme efter timme. Det var visst därför han aldrig kommit bort från Åsunda, där funnos så många tysta ställen.

MELLINS FOOD

har enligt läkares intyg visat särskildt digifvande egenskaper använd i dos af en matsked i ett glas mjölk tre å fyra gånger om dagen.

Köpes å alla apotek.

Prof samt broschyr gratis och franko från

**Mellins Food Depot,
Malmö.**

Som ung låg han i Uppsala för att studera till präst, men det gick ej fort med studierna. När han satt där ensam i sin kammare och ljusskenet föll öfver de uppslagna böckerna, och han endast hörde väggurets tickande, gick det icke att läsa, tankarna vankade ut på långa, vilna kosor. Timmarna gingo, och han satt orörlig och drömde.

Under ferierna kom han ofta till Åsunda komministergård med Patrik Nordhammar, sin vän och studiekamrat, den gamle komministerns son. Det kom ett år, då han icke reste tillbaka till Uppsala. Då gick han ensam hela den långa vintern på ensliga vägar i den igensnöade skogen, där han blott en gång emellan mötte en vedfora. Hvad han i den vinterns tystnad och ensamhet kämpade sig igenom, talade han icke om ens med sin vän Patrik Nordhammar. Med studierna var det slut för alltid.

Åren gingo och han stannade på Åsunda. Farbror pastorn satt på sin vindskammare, barnen gäfvö honom den titel, han en gång tänkt vinna åt sig, och lifvet rann honom stilla förbi. Alla höllo af honom, och han höll af dem alla, dock barnen mest. Robert och Christine Nordhammar och framför allt Louise Giese, den lilla brorsdottern, men henne fick han endast råka med långa mellantider, när hon kom till Utgården och hälsade på morförelldrarna. Men då var också farbror pastorn glad. Christine och Robert bodde på Åsunda. Det var Patrik Nordhammars barn. Föräldrarna dogo tidigt, den ena kort efter den andra, och då kommo barnen till farfadern, den gamle komministern. Den starka tillgifvenhet, Johan Abraham hyst för sin vän, öfverflyttade han på dennes barn. Han läste med Robert, tills han var färdig för katedralskolan i Stockholm. För Christine blef det ej mera än det mest nödtorftiga vetande. Gamla fru Nordhammar höll strängt efter henne med hushållssysslorna, läsningen var ju af underordnad betydelse. Det var mycket att sköta om i hushållet i komministergården, och Christine gick glad och småsjungande från mjölkammaren till visthusboden eller satt dagen lång i väfstolen i väfkammaren.

Men när farbror pastorn började spela fiol, smög Christine sig tyst uppför vindstrappan och öppnade sakta dörren till kammaren. Johan Abraham, som gick af och an och spelade, nickade tyst till henne, och hon kröp ihop på pallen vid fönstret. Fram och tillbaka i det lilla rummet gick han och spelade, det var folkvisor och danslåtar, men mest var det hans egna fantasier, och Christine tyckte, att hon aldrig skulle fått veta, huru mycken glädje och sorg, som kunde finnas till, om hon ej hört farbror pastorn spela. Hon tyckte, att han berättade för henne om allt, som kunde hända i lifvet. Där var glädje och lek, men också en underlig, vemodsfull sorg. Då klagade strängarna under stråkens långa drag, så att Christine kände tårarna stiga upp i de klara ögonen. Helst skulle hon velat gå bort och stryka farbror pastorn tröstande och mildt öfver pannan och håret, men hon vågade icke, ty hon förstod, fast dunkelt och outredt, att detta var hans egen sorg. Tonerna stego och föllo i stilla, bundet vemod, så började en ljusare ton arbeta sig fram, dog bort igen, kom tillbaka och svällde till sist ut i en lugn, ljus lycka. Så spelade han ofta, timme efter timme. När han slutat, smög Christine tyst ut ur rummet, ty hon visste, att då fiolen varit framme, då ville farbror pastorn framför allt vara ensam.

Vintranen gingo tysta och enformiga för Christine, då var Robert i Stockholm, och det kunde gå veckor om utan att en gäst syntes till. Det var långa dagar, då väfde hon slut den ena väfven efter den andra. Dess emellan var det att sy och spinna. Det var ett surr, när alla spinnrockarna voro i gång om vinterkvällarna. Då satt man i det stora köket, där kopparkastrullerna glänste blanka på hyllorna. Närmast spiseln, där det sprakade i de stora vedkubbarna, satt gamla fru Nordhammar, sträng och tyst, bredvid henne Christine, och sedan gårdens pigor i en ring. Så länge gamla frun satt med, yttrades icke ord, endast hjulen surrade och veden sprakade. Fru Nordhammar tyckte icke om onyttigt prat. Gick hon in i sin kammare,

blef det lifligare. Christine hade svårt att sitta tyst, kom hon då till att fråga Malin eller Kajsa om skrock och gamla sägner, så kom språklådan i gång. Alla tyckte de om mamsell Christine, som var så gemen så, och den ena historien aflöste den andra, så att Christine, och ännu mera de andra, började känna sig helt hjärtängsliga i det stora, halfskumma köket med den fladdrande, osäkra belysningen. Det kändes riktigt lugnt och godt, när gamla Malin reste på sig och tände de långa, smala talgljus i stakarna på köksbordet. Spinnrockarna sattes undan, det var tid att reda till aftonvarden.

Annat var det när sommaren kom. Då kommo grannar åkande ofta långväga ifrån, gäster kunde stanna där för både dagar och veckor. Gieses kommo till Utgården på besök ofta i flere veckors tid, och då voro Louise och Christine dagligen tillsammans. Då hade de tusende saker att språka om. En eller annan gång fick Louise stanna öfver natten i komministergården. Då blef det ej mycken sömn af i flickornas lilla kammar, det var förunderligt, huru mycket de hade att tala med hvarandra om, tänka öfver och undra öfver. Först sedan fru Nordhammar upprepade gånger bultat i taket för att få dem tysta, saktade samtalet af, men ännu längre kunde de ligga vakna, upptagna af tankar och gissningar öfver framtiden och lifvet, om hvilket de kände så litet.

Men största högtidsdagen på hela året för Christine var, när Robert kom hem. Honom älskade hon med en svärmisk tillgifvenhet. Han hade också så mycket underbart att förtälja för henne. Ingen talade såsom han, det var så underligt med det, ty det var, som om han lärde henne att se, tyckte Christine. Nu hade hon icke råkat honom på ett helt långt år, och hon längtade gränslöst efter honom. Robert hade blifvit erbjuden att följa med baron Rath, en gammal vän till deras far, på en utländsk resa, såsom sällskap åt unge Ludvig Rath. Det hade redan varit beslutet, att han det året skulle tillträda en plats på kontoret hos sidenfabrikör Wendt, men detta blef tills vidare uppskjutet, i synnerhet som baron Rath ställde i utsikt för honom, att han under sin resa skulle kunna göra en del studier på sidenfabrikationens område, som sedan torde lända honom till nytta i utöfvande af det yrke, åt hvilket han komme att ägna sig. Robert begaf sig ut på sin långa resa, efter hvilket slut han i kompaniskap med Fabian Wendt skulle börja arbeta för sin utkomst här i lifvet. Under tiden fick Christine bref, som kommo henne att suckande undra, huru Robert skulle finna sig till rätta med en verksamhet, som så föga passade honom. När hon kände sig alltför bekymrad, gick hon till farbror pastorn, men han skingrade snart hennes farhågor med en vänlig klapp på kinden och ett tröstande uttalande af sin tro, att för Robert skulle det nog reda sig. Då kände Christine sig lugn igen och leende och småsjungande gick hon omkring i det gamla huset och styrde och ställde kring de gamla.

Nu kom hon springande nedför åkerrennen, hon skulle in i kyrkan för att plocka bort de vissna blomorna. Genom den öppna dörren såg hon genast farbror pastorn, hon log, ty nu visste hon att han glömt bort breffen. Tyst gick hon på tåpetsarne fram, så hon stod mitt framför honom och neg djupt, medan hon med ett sirligt tag lätt lyfte den snäfvä bomullsklänningen i båda sidorna. Farbror pastorn spratt till och reste sig halft motvilligt. Christines skalkaktiga min sade honom, att nu hade han glömt bort tiden igen, och han kom plötsligt i håg breffen, som skulle till gästgifvarns i kväll.

”Är det sant, lilla vännen,” frågade han.

”Farbror pastorn hinner,” sade Christine, ”Malin har ännu icke satt på gröten.”

Han tog hatten, som låg bredvid honom på bänken, och gick långsamt mot dörren, där vände han sig, i det han fick en plötslig ingifvelse.

”Skall lilla vännen pryda med blomster till i morgon,” frågade han.

”Ja, farbror pastorn.”

”Då skall jag plocka blåklint borta i prästakern,” sade han, ”jag vet ett ställe, där de vackraste växa.”

Han gick bort öfver kyrkogården, lång och rank, med det vackra hufvudet något framåtböjdt.

(Forts.)

L'ESCALADE. ETT MINNE FRÅN GENÈVE FÖR IDUN AF GABRIELLA NORDENSKJÖLD.

DET VAR sent på kvällen den 11:te december 1502. Regnet piskade mot Genève's stadsmurar, och vinden för tjtand fram mellan gränder och hus.

Staden låg ödslig och mörk; blott i ett och annat fönster syntes ljus.

Upp i en vindskammare, belägen vid nuvarande Rue de la Corratierie var det ännu lif och rörelse. Flere

LA MÈRE ROYAUME.

hungriga barnungar trängdes kring den kokande grötgrytan, ifrigt väntande på att modern snart skulle fylla de tomma tallrikarna, som stodo framsatta på ett litet träbord vid fönstret. En medelålders kvinna med energiska, fast något hårda drag hade just slutat lägga sista handen vid dukningen och skulle nu till att hörsamma sina barns ifriga böner.

Vare sig af ödets skickelse eller en ren slump, nog af, hon kom för ett ögonblick att rikta blicken ut genom fönstret, och det hon då såg, kom blodet att stelna i hennes ådror.

På krönet af stadsmuren syntes tydligt konturen af en man i full rustning. Han höll just på att klättra öfver muren, följd hack i häl af ett tusental savo-jarder.*

I ett ögonblick uppfattade kvinnan hela den öfverhängande fara, som hotade hennes fädernestad. En sekund stod hon slagen af skräck, men strax därpå återfick hennes ansikte sitt fasta, lugna drag.

Hon var ej längre rädlös.

Det gamla hus hon bebodde stod tätt inpå stadsmuren, hvilken låg strax under fönstret. Försiktigt öppnades detta, och med lika stor försiktighet skyndade kvinnan fram och tog grötgrytan, hvars kokande innehåll snabbt hällades ned på de intet ondt anande savo-jarderna.

Dessa utstötte ett skri af smärta och raseri.

Väckta af ropen och bullret, skyndade nu invånarna i Genève halfklädda ned på gatan. Efter ett kort, men blodigt handgemäng, i hvilket alla, t. o. m. kvinnorna, tappert deltog, lyckades man slå tillbaka fienden. Staden var räddad undan katolicismen och savo-jardernas förtryck, och i främsta rummet hade man den tappra rådiga ”mere Royaume” att tacka därför.

Till minne af denna tilldragelse hålles nu årligen i Genève den 11:te och 12:te december en stor fest L'Escalade.** I början mer religiös, har den nu urartat till en stor karnevals- och folkfest. Redan veckor i förväg råder en viss glad stämning öfver staden. I bodfönstren ligga masker och kostymer i oändlighet och i hvarje konditori stå uppradade ”grötgrytor” af chokolad och nogat i alla storlekar. På bakgatorna ser man gaminerna springa omkring i lösnäsor eller andra masker, allt under det de skrika: ”L'Escalade, l'Escalade!”

Men stämningen når först sin höjdpunkt kvällarna den 11:te och 12:te december. Det är då den riktiga festen går af stapeln.

Särskildt för alla utlänningar och i synnerhet för oss nordbor, som ej äro vana vid dylika upptåg, är det ett sant nöje att blanda sig i folkvimlet.

Då unga damer omöjligt ensamma kunna gå ut dessa kvällar, finga vi som förkläde vår franska lärar-

* 11:te dec. 1602 gjorde savo-jarderna ett sista misslyckadt försök att intaga Genève.

** L'Escalade = stormning. Syftar på savo-jardernas försök att klättra öfver stadsmuren.

PLACE NEUVE I GENÈVE.

inna, en äldre fröken, hvilken godt var i stånd att drifva de närgångna på flykten.

Vid 8-tiden begäfvu vi oss åstad. Undantagandes en ganska stark och kylig vind var vädret gynnsamt. Stjärnorna tindrade, och Mme la Lune tittade nyfiket fram bakom en molnky.

På gatorna trängdes människorna om hvarandra, och öfverallt såg man kostymerade personer. Troget höll jag mitt förkläde under armen för att ej förlora mig i hopen. Som försvarsvapen hade jag visligen tagit med ett paraply, med hvars tillhjälp jag ämnade hastigt aflägsna de alltför närgångna. Under karnevalen är det nämligen tillåtet för de unga männen att tilltala och äfven kyssa de unga flickorna, bekanta såväl som obekanta.

På "Les rues bas" och "Rue de la Corratierie" tilltog trängseln. Jag höll just på att med stort intresse betrakta en högst löjlig figur med två ansikten och två par fötter, då jag fick mig en vänlig klapp på kinden.

"Usch!" utropade jag och snurrade rundt. Framför mig stod en pierrot, men då han såg min vredgade blick och hörde "förklädets" ifriga uppmaningar: "Allez-vous en! Allez-vous en!" försvann han snart bland mängden.

Vi fortsatte att gå upp för la Corratierie. Öfverallt nya masker. En rad pierotter och colombiner drogo stojande förbi, och vidare kom en hel skara "campagnarder" sjungande visan: "Escalade, Escalade! oh, la belle Escalade!"

På "Place Neuve", utanför teatern, var det nästan

måleriska kostymer, svängde rundt, rundt i hvinande fart. Serpentinrullar*, riktade mot de vackra ryttarinorna eller ämnade åt någon skönhets i de hvita och förgyllda gondolerna, nådde sitt mål. Karusellen var liksom insvept i en sky af brokiga band, hopen jublade och öfver det hela spred det elektriska ljuset från otaliga kulörta glaskupor ett trolskt sken.

Ja, det var i sanning en glad, en oförgätlig kväll, och jag instämmer af hela mitt hjärta i de goda Genèvebornas: "Escalade, Escalade! Ah, la belle Escalade!"

* Confetti äro numera förbjudna vid karnevalen i Genève.

omöjligt att komma fram. Några clownen, ridande på åsnor, väckte allmän uppmärksamhet, äfvensom en lång bébé, utmärkt maskerad, hvilken gick omkring med sin flaska (en vinbutelj) ropande: "Maman! Maman!"

En svart domino stod plötsligt framför oss, men efter att ha gifvit några slängkyssar lämnade han oss vägen fri.

Vid "Rond Point de Plain palais" var det lif och stoj om någonstades. På denna fria, öppna plats, något motsvarande Djurgårdsslätten, voro baracker, rutschbanor, karuseller marionetteatrar och dylikt uppförda i oändlighet. Musiken spelade en sprittande vals, karusellerna, fyllda af maskerade ungdomar, många i verkligt vackra

7 Strandvägen 7 • 12 Regeringsgatan 12

Hylin & C:o F. A.-B.

Detaljaffärer

12 Regeringsgatan 12 • 7 Strandvägen 7

TEATER OCH MUSIK.

FÖRESTÅENDE KONserter. I dag torsdag gifver violoncellisten *Bror Pettersson*, som under de senaste åren vistats utomlands, konsert i Musikaliska akademiens stora sal med biträde af fru Dina Edling och hr Vilhelm Stenhammar.

Å samma ställe konserterar fröken *Signe Rappe* instundande tisdag den 9 dennes under medverkan af en tysk pianist fröken Else Busch.

I Vetenskapsakademiens hörsal äger Konserterföreningens *andra kammarmusik-konsert* rum måndagen den 8 dennes.

Vidare kommer den bekanta *Brüsselkvartetten* att gifva trenne konserter härstädes, nämligen den 13, 15, och 17 dennes.

Med detta nummer

följa två ark af romanbilagan i stället för endast ett, såsom vanligt — detta för att våra läsare redan från början må komma litet mera in i den nu påbegynta högtintressanta följetongen.

Alla nya läsare hänvisa vi för öfverrigt till den utförligare anmälan å nästa sida!

KÖKSALMANACK

Redigerad af **ELISABETH ÖSTMAN.**

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 7—13 JAN. 1906.

SONDAG: Frukost: Smörgåsbord; biff af svinfilet med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med gifflar. Middag: Soupe cremont; rökt lax med förlorade ägg; stekt tjäder med salader; smörbakelser.

MÅNDAG: Frukost: Smörgåsbord; brynt stångkorf med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Griljeradt buljongskött med stufvade morötter; saftsoppa med klump.

TISDAG: Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsröt med mjölk; kokt sill med smör och ägg samt potatis; kaffe eller te. Middag: Kalkfotletter med ärtor; vinsoppa med biscuits.

ONSDAG: Frukost: Smörgåsbord; vildtpastej (rester från söndag) med brynt potatis och lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetariansk juliennessoppa; kokt torsk med senapsås och potatis.

TORSDAG: Frukost: Smörgåsbord; fiskkroketter (rester från onsdag) med

champignonsås; mjölk; kaffe eller te. Middag: Dillkött på får med potatis; mondaminkräm med sylt.

FREDAG: Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsröt med mjölk; glödstekt sill med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Brynt hvitkålsoppa med fläskkorf; gräddmunkar med sylt.

LÖRDAG: Frukost: Smörgåsbord; äggröra med rökt svinfilet; mjölk; kaffe eller te. Middag: Korfkaka med skirradt smör; blåbärsoppa med skorpor.

RECEPT:

Soupe cremont (f. 6 pers.). 2 lit. stark buljong, 2 morötter, 1 palsternacka, peppar, salt, frikadeller af kalffärs, 3 msk. konserverade champignoner.

Beredning: Buljongen klaras på vanligt sätt. Rötterna skrapas, kokas i lätt saltadt vatten och skäras i nätta skivfor med legymknif, de nedläggas därefter i den kokande buljongen tillika med frikadellerna och champignoner. Soppan afsmakas med peppar och salt och serveras mycket varm.

Smörbakelser (f. 12 pers.). 250 gr. godt smör, 200 gr. hvetemjöl, 1 1/2 del. vatten, (drygt).

Till fyllning: 2 kkp. äppelmos. Beredning: Smöret tvättas och vattnet arbetas ur väl, hvarefter det klappas till tunna kakor, som sättas på is att stelna. Mjålet utröres med vattnet och arbetas till en smidig deg. Degen utkafas till en fyrkantig kaka, något tjockare på midten. Smöret lägges midt på degen och kanterna vikas öfver smöret, så att detta fullkomligt täckes. Smördegen utklappas till en aflång fyrkant af ungefär 1/2 cm. tjocklek. Denna fyrkant vikas därefter ihop, så att kanterna af degen mötas midt på fyrkanten. Därefter vikas den ena halvan af degen öfver den andra. Degen utkafas åter till en aflång fyrkant. Detta upprepas fyra gånger efter hvarandra, hvarefter degen utkafas till omkr. 1 cm. tjocklek och uttages med stort rundt mått till kakor på hvilka midt lägges 1 tsk. äppelmos. Kanterna hopvikas så att kakan får form af en halfmåne. Kanten krusas och bakelserna naggas lätt med hörnet af sporrén, penslas med

ägghvita och gräddas i varm ugn, tills de fått en vacker gulbrun färg.

Griljeradt buljongskött (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. buljongskött (hålst förbringa), 8 anjovisar, 2 ägg, 1 1/2 kkp. stötta skorpor.

Till steking: 4 msk. smör (80 gr.), 1 kkp. buljong.

Beredning: Köttet skäres i vackra skivfor. Anjovisarna rensas, urbenas och hackas fint samt blandas med de uppvispade äggen, hvarefter köttskivorna doppas däri och vändas i de stötta skorpona. En tackjärnspanna upphettas långsamt, smöret brynes i den, köttskivorna nedläggas och brynas på båda sidor, hvarefter buljongen påspädes och köttet får färdigsteka med slutet lock omkr. 5 min.

Kokt sill med smör och ägg (f. 6 pers.). 3 stora eller 4 små, salta sillar, 3 lit. vatten, 3—4 ägg, 1 1/2 hg. smör.

Beredning: Sillen flås, urtages, sköljes väl och lägges i vatten omkr. 24 tim. Den upptages och fläkes midt itu, hvarefter ryggen och alla små ben borttagas. Äggen hårdkokas (omkr. 10 min.), afkylas i vatten, skalas och hackas fint. Sillen lägges i kokande vatten och får koka i 5 min., hvarefter den upptages med hälslef och

Gif barnen den bästa näring och de växa upp till friska och starka människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förblifva friska intill sena ålderdomen. Använd därför endast

Gyllenhammars
patenterade
hafregryn o. hafremjöl

som fås i hvarje välsorterad speceriaffär.

Aktiebolaget
Göteborgs Ris- & Valskvarn.

A.-B. SIDENHUSET, STOCKHOLM

— säljer —

Klädnings-, Blus- och Foder-Siden
billigare än någon utländsk firma.

Begär prover och jämför! Prover franko.

A.-B. SIDENHUSET, STOCKHOLM.

Allm. Tel. 93 65. Rikstel. 48 23.

uppläges på varmt serveringsfat, hvarfals med en del af de hackade äggen. Smöret smältes och hålles öfver, och anrättningen öfverströs med resten af äggen samt garneras med persilja och kokt potatis.

Vildtpastej (f. 6 pers.). 3/4 kg. öfverblifven, skrapad fågel, 1 1/2 hg. späck, 4 ägg, 30 gr. hvetemjöl, 3 del. grädd, salt, vitpeppar och socker efter smak.

Till formen: 1 1/2 hg. späck. Beredning: Den skrapade fågeln stötes i stenmortel till en fin massa. Späcket skäres i fina tärningar. Köttet och späcket arbetas väl tillsammans. Äggen vispas med mjölet och grädden och denna blandning tillsättes matskedvis till köttet under det massan arbetas 1/2 tim. Färsen afsmakas med kryddorna och hålles i en med tunt skurna späckskivfor beklädd form och kokas sakta i vattenbad omkring 2 tim.

Mondaminkräm (f. 6 pers.). 1 lit. gräddmjöl, 1 msk. vaniljsocker, eller skalet af 1/2 citron, 2 msk. strösocker, 80 gr. mondamin, 2 äggulor. Beredning: I en kaffekopp af mjölken utröres mondaminmjölet. Den öfriga mjölken kokas upp med vaniljsockret och strösockret, hvarefter afredningen iröres och krämen får koka, under rörning, i 5 min. De uppvispade

äggulorna tillsätts och krämen får sedan endast sjuda. Den upphålles i geléskål och serveras kall med mjölk eller saftsås.

Gräddmunkar (f. 6 pers.). 8 del. tjock grädd, 8 msk. hvetemjöl, 2 msk. vatten.

Till pannan: 1 msk. smör (20 gr.).

Beredning: Grädden vispas till hårdt skum. Mjålet tillsättes och därefter vattnet, litet i sänder. Munkpannan upphettas långsamt tills den blir rykande het, då den smörjes. Till hvarje munk tagas 1 matsked af smeten. Munkarna gräddas ofvanpå spisen (den bör vara glödande het) och vändas med en gaffel. De öfverströas med socker och serveras mycket varma.

Äggröra med rökt svinfilet (f. 6 pers.). 6 ägg, 12 msk. vatten, 3 msk. smör (60 gr.), 3 hg. rökt svinfilet, persilja.

Beredning: Äggen vispas väl med vattnet. Smöret smältes i en kastrull med flat botten, äggblandningen hålles däri och omröres försiktigt öfver svag eld. Äggröran får ej koka och ej saltas, ty den blir därigenom vasslig. När äggröran stadgat sig, uppläges den på ett varmt serveringsfat. Svinfileten skäres i tunna skivfor och lägges i krans rundt omkring äggröran. Anrättningen garneras med persilja och serveras som frukostträtt.

Jul-tårta.

Denna delikata smaksort finnes äfven i år af Lagermans **BAKALETTE** och är den lika god som fjolårets, hvilken som bekant rönt en så liflig efterfrågan.

Säljes i hvarje speceributik å 45 öre pr paket.

IDUN 1906

Utgifvare: FRITHIOF HELLBERG.

EN NYÅRSGÅFVA TILL HELA DET SVENSKA FOLKET.

“EN MÄRKLIG TILLDRAGELSE INOM VÅR LITTERATUR.”

DÅ IDUN, Nordens sedan länge erkänt främsta illustrerade och litterära veckotidning, nu går att begynna sin *nittonde årgång*, har redaktionen den sällsynta glädjen att därmed kunna förbinda en tilldragelse, som måste äga *det högsta intresse* för hvarje bildad läsare öfver hela vårt land.

Sverige har fått en ny stor diktare, och det underbara verk, som inom kort skall göra hans namn kärt för *alla fosterländska hjärtan* och helt visst låta dess rykte flyga vida ut öfver fäderneslandets gränser, kommer att från och med det nya årets första nummer inflyta i den romanbilaga, som, uppsatt i bokformat, för hvarje vecka gratis medföljer till *Iduns* samtliga prenumeranter. Detta arbete, som i den af *Idun* under det gångna året anordnade stora litterära pristävlingen af prisdomarne *enhälligt tillerkänts det utfästa priset af fem tusen (5,000) kronor*, bär titeln

DEN STORA VREDEN

NORDSVENSKA ÖDEN UR HÄFD OCH SÄGEN

af

Olof Högborg.

Den kände, högt ansedde litteraturkritikern *d:r Sven Söderman* uttalar sig om detta arbete bland annat på följande sätt:

Dessa "Nordsvenska öden" äro en märklig tilldragelse inom vår litteratur. Den tanke, Pelle Molin först gjorde fruktbärande, och som af hans talrika efterföljare med större och mindre framgång fullföljts: att gifva Norrland åt Sverige som en poetisk verklighet, har här blifvit fullbordad. Men det är ej längre endast glimtar och enstaka syner — — — Nej, här är utsikten den vidaste och ljusfloden kastas öfver hela landsändan, så att den framstår med alla sina egenartade former och karaktärsdrag som ett helt för sig, en lefvande organism med ålder och utveckling. — — —

Jag är både förundrad och betagen. Det är en episk diktare af rang, som här uppenbarar sig, en målmedveten skaparkraft, som oafbrutet trollar fram nya serier af bilder, öfverraskande i originalitet och trovärdighet. — — —

Man läser det stora verket under ett intresse, som ideligen ökas, äfventyrsagan är enastående, och diktarens inbillningskraft tyckes växa, ju längre man kommer. — — —

Jag har aldrig i manuskript läst ett arbete, som ägt större litterär betydelse. Det är på sätt och vis ett motstycke till Selma Lagerlöfs värmändska krönikor, men påminner i form ej det minsta om dem. Snarare kommer man att tänka på "Fältskärens berättelser", som dock litterärt ej kunna utihärda jämförelse med dessa "Nordsvenska öden". Dikten kommer också med all säkerhet att kallas Norrlands epos.

Ur den omnämnda litterära pristävlingen ha emellertid ytterligare framgått flere högst förtjänstfulla arbeten, som efter hand skola komma *Iduns* läsare till godo, och af hvilka vi särskildt vilja framhålla *de bägge med extrapris belönade romanerna MAJ*, en familjehistoria af MATHILDA ROOS, och *HÖGVALLA*, konstnär- och familjeroman af HELENA NYBLOM.

Endast Iduns abonnenter få del af dessa märkliga arbeten.

Hvad tidningen *IDUN* för öfrigt beträffar, torde det vara öfverflödigt att i detalj redogöra för dess rika program, så allmänt uppskattadt som detsamma blifvit under tidningens nu 18-åriga tillvaro. *IDUNS* sällsynt stora och fasta läsekrets känner väl detta program, och är det någon, som ännu är okunnig härom, är det vår fasta förhoppning, att han eller hon nu beslutar sig för att från och med det nya året *själf pröfva* och döma. Vårt mål har varit och skall alltjämt förblifva att göra *IDUN* ej blott till de svenska hemmens tidning par préférence, utan därjämte till landets i litterärt och konstnärligt hänseende främsta tidning. Vi kunna också, utan risk att blifva vederlagda, tryggt framhålla:

att ingen svensk veckotidning erbjuder sin läsekrets en så rikhaltig och omväxlande, gedigen och underhållande läsning *som IDUN*;

att ingen svensk veckotidning har att uppvisa en på samma gång så omfattande, välsofrad och konstnärlig illustrationsafdelning *som IDUN*;

att ingen svensk veckotidning har ett, i förhållande till mängden och värdet af hvad den bjuder, ens närmelsevis så billigt abonnementspris *som IDUN*;

att ingen svensk tidning så mångsidigt belyser hemmets och kvinnans intressen *som IDUN*;

att ingen svensk tidning år efter år kunnat förete en sådan lista på framstående medarbetare *som IDUN*; samt

att ingen svensk tidning årligen skänker sin läsekrets ett så i litterärt som konstnärligt hänseende ståtligt julnummer *som IDUN*.

Allt detta är sant. Men det ålägger oss också förpliktelser, för hvilkas fyllande vi som alltid ej skola sky några kostnader eller ansträngningar. Tidningen kommer ock att redigeras efter samma plan som hittills, med det stora minst 16-sidiga hufvudnumret åtföljdt af bilagorna *IDUNS ROMANBIBLIOTEK* och *IDUNS HJÄLPREDA*.

Och hvad kostar det nu att få del af allt detta? Jo, *endast 6 kronor 50 öre pr år*. *Iduns Romanbibliotek* är ensamt värdt detta pris, om man dömer efter de skönlitterära arbeten, som utbudas genom bokhandeln. *Iduns prenumeranter hafva alltså tidningens alla 52 nummer plus julnumret så att säga gratis*. Jämte den ordinarie upplagan af *Idun* utgifves äfven den s. k. *Praktupplagan*, tryckt på extra fint papper, till ett pris af 8 kronor pr år. Lösnummerpriset är 12 öre.

IDUNS MODETIDNING. Då nyanskaffningen af kläder såväl i hemmen som hos sömmerskorna i regeln sammanfaller med årets fyra säsonger: vår, sommar, höst och vinter, och våra damer visat sig uppskatta det praktiska uti att just vid dessa tidpunkter i ett rikhaltigt häfte få sammanfördt ett sorgfälligt urval af årstidens trefligaste mode-nyheter, kommer *Iduns Modetidning* äfven år 1906 att utgifvas i 4 rikhaltiga modellkataloger — en för hvarje säsong — och hvar och en innehållande, utom en moderevy, ett rikhaltigt urval moderna dräktmodeller. Prenumerationspriset blir *endast 2 kr. pr helt år*, hvilket måste betraktas som synnerligen billigt i förhållande till det rikhaltiga innehållet och den goda utstyrelsen. Till alla i *Iduns Modetidning* förekommande modeller kunna prenumeranterna rekvirera färdigklippta mönster från *Iduns Mönsterafdelning*, *Drollninggatan 51, Stockholm*. Prenumerera i närmaste postkontor eller bokhandel.

BARNGARDEROBEN, den i alla hem med uppväxande små "slitvargar" redan snart sagdt oundgängliga rådgifvaren, *alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpreda*, utgifves äfven under det kommande året efter samma omtyckta plan som hittills. Med sitt en gång i månaden utkommande 16-sidiga nummer, innehållande bortåt *ett hundratal illustrationer* öfver allt, som hör till barntoaletten från de spädate åren till vuxen ålder, och åtföljdt af *en stor dubbelsidig mönsterbilaga*, ersätter "Barngarderoben" mångfaldt det ringa prenumerationspriset af 3 kr. för helt år genom den nytta och besparing, dess praktiska råd bereda i hvarje hem.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 1 (992)

TORS DAGEN DEN 4 JANUARI 1906

19:DE ÄRG.

PRENUMERATIONS PRIS PR ÅR:
 IDUN, VÄNLIGA UPPLAGAN KP. 6:50
 IDUN, PRAKTUPPLAGAN > 8:—
 IDUN, BIBELUPPLAGAN > 11:50
 IDUNS MODETIDNING > 2:—
 LÖSNUMMERPRIS: 12 ÖRE.

UTGIFNINGSTID:
 HVARJE TORS DAG.
 ANNONSPRIS:
 25 ÖRE PR MM. FÖRE,
 20 ÖRE EFTER TEXTEN.
 FÖR UTL. ANNONSER 40 ÖRE.

HUFVUDREDAKTÖR o. UTGIFVARE:
FRITHIOF HELLBERG.
 MOTTAGN.-T. KL. 2—3. ALLM. 402, RIKS 8660.
 BITRÄDANDE REDAKTÖRER:
 J. NORDLING o. E. HÖGMAN.

BYRÅ
 51 DROTNINGGATAN 51.
 REDAKTIONEN KL. 10—4.
 EXPEDITIONEN KL. 9—5.
 ANNONSKONTORET KL. 9—5.
 ALLM. TEL. 61 47. RIKS 1646.

ALLA SKRIFVELSER I REDAKTIONENS ANGÄLIGHETER BÖRA STÄLLAS TILL IDUNS REDAKTION, EJ TILL NÅGON RED.-MEDLEM PERSONLIGEN. REDAKTIONSTELEFONER: ALLM. 98 03, RIKS- 16 46.

ANTRACIT

uteslutande från af oss representerade grufvor.

Varumärke.

Varumärke.

Briketter, Hushållskol & Cokes.

Åtaga oss leveranser i partier om minst 1 hektoliter.

Rikstel. 5 75.
 59 14.
H. G. Söderbergs Import-Akt.-bol.
 Hufvudkontor: **Slussplan 63 A.**
 Allm. Tel. 25 82.
 4 51.

Strängnäs Hushållsskola.

Vårterminen börjar den 15 januari. 2 å 3 elevplatser lediga. Prospekt och upplysningar genom **Fru M. Braune, Strängnäs.**

LIFRÄNTOR

utställas af

MUTUAL LIFE.

Insurance Co of New York.

Ömsidigt Lifförsäkringsbolag.
 Grundadt i New York 1843.

Fonder 1,645 millioner kr.

Ca 10 millioner kr. utbetalas årligen till öfver 9,000 liffräntagare.

Billigare tariffer än någon solid svensk anstalt.

Vidare upplysningar å bolagets kontor **Hamngatan 10, Stockholm.**

Prenumerera på Idun!

FÖRNÄMSTA MARGARIN

Arboga Margarinfabriks högsta märke.

H. G. Groms & Son,

Göteborg, Korsgatan 12.

rekommendera såsom särdeles goda kvaliteter:

Konjak å 2,50 pr liter.
 Whisky
 Portvin
 Madeira
 Här af kunna erhållas: profälador om minst 18 literbuteljer — sortiment enligt köparens önskan — 40 kr. pr låda, netto, fritt hvarje järnvägs- och ångbåtsstation.

Förskottslikvid torde åtfölja beställningen — enklast i postanvisning.

Obs! Franska snörlifssömmeriet i Stockholm är flyttadt till **Norrmalmstorg n:r 1, en trappa upp i rymlig och väl belägen lokal. Begär prospekt.**

Kurs i Klädsömnad.

Grundlig undervisning i mönsterritning, tillskärning, profning af skicklig lärarinna. Eleven syr endast eget arbete. **Obs!** Profningsstomme efter hvars och ens kroppsform, afsedda för eleven att prova på. Lektionstid 11—3. Greftureg. 30 B, 3 tr. A. T. Ö. 43 82. **Selma Wahlgren.**

Au bonheur des Dames
 60 Drottninggatan 60.
 Specialité: Siden- och sammetsband samt öfriga till damtoiletten hörande artiklar. Största lager, billigaste priser.

Från midten af januari önskar ung fru dagligen 1 å 2 timmars syssel-sättning som lektris. Svar till **F. A. H. T.**, Iduns exp.

Patent
H. E. Ekströms Jästmjöl.
 Bästa jästingemedel vid fröbakning.
Örebro Kem. Tekn. Fabrik.
 — Etablerad 1855. —

En liten, fattig, frisk och rar gosse, 1/2 år, frågar om det finnes någon god mamma som vill taga honom som egen eller mot liten ersättning. Svar till **Godt nytt år**, St Eriksgratan 23, 3 tr., Stockholm.

Hushållsskola.

I ett godt hem beläget vid Ormberg-kunna unga flickor erhålla grundlig undervisning i allt som hör till ett hems skötande. Enklare o. finare hand, arbeten samt konstväfnad. Kursen börjar 1 febr. och slutar 1 maj. Pris 85 kr. pr månad. De bästa ref. kunna erhållas. **Eda Rhenström, Alvastra.**

Äkta Indiskt Te.

Utsökt fin arom.
 1/2 kilo 6 kronor.
 1/3 » 3 » Fraktfritt.
 Rekvirera direkt från
Carl Keventer, Västervik.
 Rikstelefon 88.

Inga ägg

böra vara ostämplade. Bästa stäm-lar härför hos **John Fröberg, Fin-spong!** Priskuranter gratis.

Ett nytt litterärt storverk för hela det svenska folket!

Gratis

erhålla illustrerade tidningen **IDUNS** alla abonnenter för 1906 del af den nyupptäckte författaren **Olof Högbergs** med 5,000 kronor prisbelönta verk: **“Den stora vreden; nordsvenska öden ur häfd och sägen.** Offentliggörandet börjar i detta nummer i tidningens romanbilaga. Iduns romanbilaga ensam är värd **Iduns årspris Kr. 6: 50.**

Prenumeration torde ske oförtöfvadt å närmaste postkontor eller bokhandel.

Lösnummerabonnemang hos alla våra kommissionärer.

Kommissionärer för Idun antagas; goda villkor.

Läs Stockholms Dagblads annons å sista sidan!

Köp intet Siden

utan att först hafva begärt prof på våra garanteradt solida, utmärkt vackra nyheter i svart, vitt och kulört.
 Specialité: **sidentyger till brud-, bal-, sällskaps- och promenadtoiletter** samt till **blusar, foder** m. m. från 90 öre till 13 Kr. metern.
 Vi sälja **direkt till privatpersoner** och sända de ut-valda sidentygerna **tull- och portofritt** till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern, S 4, (Schweiz),
 Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

DEN FRISKASTE

och

Angenämaste är **F. Paulis**

ELECTA

Eau de Cologne

Ser ut så här

Af kylknölar

och gamla frostsador lida många, som låtit föranleda sig att i stället för Salubrin vid inköp mottaga preparater som olagligen signerats Salubrin eller föreburtits vara därmed lika.

Försök Salubrin! Det utlämnas endast å flaskor, som äro försedda med uppfinnaren Fil. Dr P. Håkansson's namn och hans registrerade figurmärke och varumärke Salubrin. Förgåt icke att i bruksanvisningen efterse, hur det bör användas!

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Specier- och Färgaffärer. Partilager hos **Geijer & C:o, Stockholm.**

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsare äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift till »Till Iduns läkare».

Prenumerant 259. Om den kan botas eller icke, beror på orsaken, som ju är olika i olika fall. Se därför svaret till Papegojan 1) inr 4.

Rådlös. Oftast obotligt. Se svar till Dagmar 1) inr 3.

Gräsprängd. Mycket torde ej vara att göra. Se emellertid svaret till Gullet 1) inr 17.

Bekymrad norrlänning. Då vi ju ej kunna veta, hvad ni menar med »starminflammation», så är det oss naturligtvis omöjligt att lämna några föreskrifter.

Idunläsare. Hon bör månaden igenom dricka två glas varmt (ca 40 gr.) Carlsbadervatten hvarje morgon och under dagens lopp dessutom en flask Vichyvatten (kallt). Hon bör undvika alla feta rätter och såser samt levfä öfvervägande på s. k. hvitt kött och grönsaker.

D:r — d.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att å denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 1. Hur skall man få rödbetor och rättikor att frodas och bli stora, utan att bli tråga? Hvad är orsaken till att rättikor och rådisor gå i frö för mig, de växa endast på blasten, ej på roten?

N:r 2. Vill Olga säga hvilket som är trefligast, att jag kläder mina små flickor lika, eller, efter som färgerna bäst kläda dem, till exempel, den ljusa i blått och den mörka i rött?

N:r 3. I Mari Mihi's roman »Signys första säsong» står om röda nejlikor. Hvad betyda röda nejlikor på blomsterspråket?

N:r 4. Kan någon säga mig, hvart man bör vända sig, för att få sitt namn ändradt?

N:r 5. Vill gärna veta de två kompositörernas namn till »Kung Erik leker på lutas».

N:r 6. Bedes om upplysning, hvart man bör vända sig för att få sälja ett antikt barnporträtt af konung Gustaf IV Adolf, (original).

N:r 7. Hvertill använda utdömda unionsmärken i våra flaggor, frågor. En, som har många unionsmärken.

N:r 8. Hvert och till hvem skall man vända sig för att få några taflor utställda på konstafdelningen i Norrköping 1906.

N:r 9. Kan esparantospråket läras genom själfstudium? Är kunskap i något främmande språk nödvändig för dess inlärande? Hvert och till hvem bör man vända sig för erhållande af råd och upplysningar angående detta?

N:r 10. Måste man för inträde vid Sophiahemmet vara 21—35 år? Får man icke vara yngre? När börjar kursen? Hur ung får man vara för att komma in vid Röda korsets sjuksköterskehögskola? Hvilket anses bättre: att hafva gått igenom Sophiahemmet eller Röda korset?

N:r 11. Kan någon gifva mig råd hvart jag lämpligast skall vända mig, för att finna någon skicklig ackurschör?

För hvarje hushåll att beakta:

Den utomordentliga fördelen för förbrukare af prima ansjovis att

RADHES HUSHÅLLS-ANSJOVIS

1 är inlagts i burkar med våra patenterade Exelsior-Lock, hvilka efter öppnandet kunna ånyo lätt tillsluta burken, hvarigenom luftens tillträde förhindras och ansjovisens friskhet och arom bibehållas oförändrade.

»Den finaste ansjovis i den mest praktiska burk som någonsin fört i marknaden.»

OBS! Endast äkta med **FYRTORNETS** märke.

ska, som vore villig att vistas i mitt hem ett par tre veckor, emedan jag bor aflägsset från både läkare och ackurschör.

N:r 12. Kan någon säga mig ett oskadligt medel, hvarigenom rödt hår kan få annan färg?

N:r 13. Hvar får man bäst och billigast köpa bast till bastarbeten?

N:r 14. Undertecknad vore tacksam för upplysningar angående doktor Kellgrens institut i London? Har hört att elever antagas. Önskar nu veta hvilka fordringar som ställas på en inträdesökande samt huru stora kostnaderna äro? Tiden för kursens början? Hvert skall jag vända mig för att söka inträde, till London eller Sanna?

N:r 15. Huru lära sig Esperantospråket? Finnas läroböcker?

N:r 16. Har mycket ömtålig hy, vore så tacksam af erfaren erhålla anvisning på någon lämplig tvål eller tillsats till tvättvattnet (ej borax). Vore äfven glad erhålla upplysning om något enkelt, bepröfvadt medel mot härets affallande. Använder Asymol-Stimulus, men ser ej något resultat.

N:r 17. I hvilken stad i Sverige skulle

en »Sjukgymnast» kunna påräkna praktik, frågor

N:r 18. Härmed frågas till hvilken stad i Tyskland en ung flicka bör resa, för att lära sig tala vackert tyska? Tacksam för svar vore **Siri.**

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla.

Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfylltgöranden besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmuntran att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 568. Bobecks geografiska skildringar bruka användas i flickskolor. De äro utgifna i små billiga häften, ett för hvarje världsdel.

N:r 569. Se här det önskade receptet: 5 del. tunn grädd, 1½ del. brun farin, 8 del. strösocker, 1½ del. pulveriserad kaka, 2 del. sirap, 1 msk. vaniljsocker blandas tillsammans i en järnkastrull, men grädden hålles först i Blandningen får under flitig rörning koka omkr. en halftimme eller tills smeten kännes tjock. Man pröfvar den genom att hålla några droppar i kallt vatten: kännes den seg, är den färdig. Massan hålles upp på smord plåt, och då den kallnat något, skäres den i fyrkantiga bitar, som sedan läggas in i tunt smörpapper.

N:r 572. Tvätta det i ljumt såplödder och skölj det sedan i ljumt vatten. Då detta afrunnit, bör ni torka det med mjukt linne, så att det blir fritt från fuktighet. Gnid det därefter med sämskskinn.

N:r 577. Vänd er till sällskapet »Bar-navård», Brännkyrkogat. 88, eller till Vasa Kindergarten, Upplandsgat. 24.

Prisbelönt med guldmedalj vid världsutställningen i Liège.

»MUM»

bästa kraftnäring för barn. Intyg och förord från legitimerade läkare och barnsyrer. Svenskt fabrikat tillverkad under kontroll af Dr C. Setterberg. Fritt från stärkelse och cellulosa och hvarje för dibarn skadligt ämne. Säljes i stora burkar om 400 kcm. till kr. 1.75 hos apotekare och handlande. **A. W. Fristedts Fabr. A.-B., Stockholm.**

laga en lut af en liter ljumt vatten, 2 matskedar salmiak och litet tvål, hvari sakerna tvättas och borstas. Kan äfven tvättas blott i såpvatten och sedan gnidas med magnesia.

N:r 573. Med aska eller soda, ty då hålla de sig säkrast blanka, och dessa medel äro också ofarliga. 3) »Hvad fordrar god ton, nyligen utgifven på Bonniers förlag, är att rekommendera.

— Kökskärl af koppar böra ej mer än en å två gånger om året skuras med sand — ty därpå slitas de — och då bör man ha pärlsand. Eljes kunna de skuras med aska och vatten eller trippel, som fuktas med litet vatten eller bättre med olja. Attika får ej användas, ty koppar anlöper då redan andra dagen.

N:r 577. Vänd er till sällskapet »Bar-navård», Brännkyrkogat. 88, eller till Vasa Kindergarten, Upplandsgat. 24.

Foulard-Siden 95 öre

till kr. 5.20 pr met., porto- och tullfritt tillsändt. Profver omgående; likaså af svart, hvitt och kulört. **Henneberg-Siden** från 85 öre till kr. 20.85 pr met. **G. HENNEBERG, sidenfabrikant (k. o. k. hof.), ZÜRICH.**

Damernas Musikblad

utgifvet af **Ellen Sandels.**

MUSIKBLADET, som i hög grad tillvunnit sig den svenska pressens erkännande, börjar 1906 sin 5:te årgång och utkommer som förut med 2 nummer i månaden, dock med uppehåll under 2:ne sommarmånader. Hvarje nummer innehåller 8 sidor populär salongs- och dansmusik, sänger m. m. af in- och utländska, klassiska och moderna tonsättare, äfvensom en intressant textafdelning med revyer från hufvudstadens musiklif, korta biografiska meddelanden öfver kompositörer med deras porträtt, underhållande och bildande skisser och berättelser om män och kvinnor på musikens område.

MUSIKBLADET erbjuder ett så rikhaltigt och omväxlande innehåll, att hvar och en torde finna sin smak tillgodosedd. Det lämpar sig därför för alla hem.

Särskildt bör beaktas Musikbladets oerhördt billiga pris: ca 4 öre per musiksida och textafdelningen gratis.

Pris för helt år 6 Kr., ½ år 4 Kr., ¼ år 2,25. Prenumeration sker å Postanstalt eller i hvarje välordnad Bok- och Musikhandel, samt å expedition **Kungsgatan 13, Stockholm.**

Karlstads Slöjd- o. Hushållsskola, emottager elever. Undervisning i konstväfnad, klädsömn, handarb., bastarb. m. m. Prospekt på begäran. el. 665. Föreståndarinnor **Maria Årberg, Frida Gustafsson.**

Nya Hushållsskolan

19 Vestra Trädgårdsgatan 19, Stockholm,

hvilken började sin verksamhet år 1881, afser att meddela *bildade* flickor undervisning och öfning i enklare och finare matlagning, bakning, syltning och inläggning af grönsaker, finstrykning samt öfriga inom ett hushåll förekommade göromål, för att sålunda sätta dem i stånd att på ett praktiskt sätt förestå egna eller andras hem.

Teoretisk undervisning: en kortare kurs i Födoämneslära och Hälsovårdslära. Skolan har varit besökt af tvåtusenfjortio (2,014) elever. Hvarje kurs omfattar 4 eller 4½ månader. Elever mottagas äfven på kortare tid.

Ny kurs börjar den 15 nästkommande januari. Prospekt och vidare upplysningar meddelas af **Fröken Hedda Cronius, Föreståndarinna.**

Vasa Kindergarten,

Upplandsgatan 24, II. Tel. Vasa 6 68. Vårterminen börjar lördagen den 20 jan. Från 9 jan. mottagas anmån. dagl. kl. 10—11 f. m. Prospekt på begäran. Obs! Plats ledig för en lärarinnelev. **Hilda Tronell.**

ELEGANT och PRISBILLIGT.

Kläde m. fl. tygsorter till promenaddräkter i nya moderna färger. Boj och stramalj till portierer etc. Största färgsortiment. Profver sändas på begäran. **GEORG SVÄRD, Norrköping. (Partiäfdelningen).**

Obs! Ny kvalitet! Mazetti's "Kungs" Cacao

i pergamentpåsar om 1½ kecto å 35 öre.

Saranterad oförfalskad, ren! Ingen bottensats! Lättsmält, hälsosam, styrkande. Är så kraftig att däraf endast åtgår för 2 öre till en kopp.

Den ännu finare kvalitén **Mazetti's**

„Ögon" Cacao

kostar 40 öre pr. hektopak. **LOVA ANSTRIN, Kaffehandel, 44 Vasagatan 44.**

Riks 25 80. Allm. 152 00. Specialaffär Kaffe, Thé, Cacao m. m. **Goda varor, billiga priser! Alltid nyångrostat kaffe.**

Prenumerera på Idun!

SUNLIGHT

I alla hem, där **SUNLIGHT TVÅL** användes till tvätt såväl som för alla rengöringsändamål har man funnit den vara bättre, billigare och mångsidigare än hvarje annat rengöringsmedel. Använd därför alltid **SUNLIGHT TVÅL** till tvätt och rengöring. Den gör hemmet rent och behagligt, och tvätten bländande hvit.

4 Kronor och mera pr dag.

Hemarbet-Stickmaskin-Sällskapet. Personer öskas, såväl män som kvinnor att sticka på våra maskiner. Enkelt och lätt arbete hemma under hela året. Förkunskaper ej nödvändiga. Afstånd af ingen betydelse. Vi köpa arbetet. **Th. Swahn & C:o Malmö, Östra Kajgatan 5.**

FREJA-MAGASINET Specialaffär för Damartiklar STOCKHOLM 18 HUMLEGÅRDSGATAN 18 29 DROTTNINGGATAN 29

N:r 580. Beströfläckarna med talk eller pulveriserad krita, som efter några timmar åter afborstas. Sådana fläckar brukas äfven kunna borttagas genom att gnidas med en i terpentin doppad ylle-lapp.

Inga. — Bäst torde vara, att lämna duken till en kemisk tvättanstalt.

K—a R—e. N:r 581. Söt lingonsaft: 3 lit. vatten uppkokas, 6 liter rensade och sköljda lingon illäggas, får koka tills bären krossat sig, alltsammans slås i hängpåse med varmt fat inunder. Då saften är väl afrunnen, mätes den. Till hvarje liter saft toges omkring 325 gr. socker. Kokas 10 minuter, hvarunder man skummar väl. Saften slås upp i varmt krus och buteljeras, då den är kall.

K—a R—e. — Till 8 liter lingon toges 1 liter vatten, som får koka 1/4 timme. Sedan det kokt upp, lyftes det af elden och silas genom en härsil. Sedan toges två tredjedels liter saft till 420 gr. socker, och får saften koka 5 à 8 minuter.

Inga. N:r 582. »Lassars pasta» mot eksem är mycket berömd och har följande sammansättning: 2 delar salicylsyra, 25 delar zinkoxid, 25 delar stärkelse och 50 delar vaselin.

— En gammal fru, som lidit af denna plågsamma åkomma, har rekommenderat följande: En del peruansk balsam blandas med 3 delar förtunnad vin-sprit och härmed öfverstrykas de kliande ställena.

K—a R—e. N:r 584. 2 à 3 kilo, dock bör med sparsamhet 2 kilo goda räcka till. 200 kr. pr år är ordinar lön för en duglig kokerska.

TIDSFÖRDRIF GEOGRAFISK UPPGIFT.

A, ar, am, bu, ce, ch, d, e, e, eg, el, en, gen, h, i, iv, kk, l, m, n, nes, p, re, rg, ri, s, s, tas, ten, ten, u, y, z.

Ovanstående bokstäver och stafvelser skola sammansättas till 7 geografiska namn. Dessa äro: 1) stat i Nordamerika, 2) stad i Sverige, 3) stad i Tyskland, 4) berg i Asien, 5) ö, 6) land i Afrika, 7) stad i Asien.

Begynnelsebokstäverna bilda namnet på en europeisk stat och likaså slutbokstäverna namnet på en annan sådan.

Kurt. Uppå sin tron, där sitter En gubbe, mätt af år, Af världens ondska bitter Och full af syndasår. På honom alla skylla, När dem det går emot, Och gubbens öron fylla, Med klagan och med hot. Han blicker långsamt vänder Omkring sitt vida land, Som famnar tusen länder

Pappersmönster

af alla slag, fullt tillförlitliga, moderna och eleganta, erhållas omg. från oss till nedanstående pris inom Sverige:

- Blusiff 40 öre
Kjolmönster utan släp 50 öre
Prinsessklädning 75 öre
Reformkräkt 75 öre
Barnräktmöns er 50 öre
Kragmönster (Pellerin) 50 öre
Kappmönster 60 öre
Lappdräktmönster 1 kr.

Uppgif lifvidd, (omedelbart under ar-marne), midjevidd och kjollängd, er-håller Ni till Eder figur fullt passande mönster. Expedieras portofritt om rekvisition åtföljd af likvid i sparmärken eller postanvisning insändes till

Iduns Mönsterafdelning, Drottninggat. 51, Stockholm.

Och haf från strand till strand. Han skådar man och kvinna Och svaga mänskobarn, Som komma och försvinna Igen, som lätta flarn. Han ser dem alla styra Till samma mål sin gång, Ibland af fröjder yra, Inunder skämt och sång, Ibland med ryggar böjda Djupt under sorgens ok, Men aldrig, aldrig nöjda. Han blir på dem ej klok. Som skuggor ses de glida Igenom gubbens land, Men hinna ändå sprida Båd' hat och hämd och brand. Men gubbens öga tåras, När någon gång han ser, Att kärlek ock kan spåras, Hos dem, och då han ler. Hvad stackars gubben heter, Hvem vill oss säga det? Det är nog icke längre För oss en hemlighet. Onkel Set.

TVÅ STÄDER.

Harm. Bona. Rata. Slak. Katt. Rumor. Bard. Säng. Ord.

I hvar och ett af ofvanstående ord utbytes en bokstav mot en annan sådan. Är gåtan rätt löst, skola de borttagna bokstäverna bilda namnet på en svensk stad och ersättningsbokstä-verna namnet på en annan sådan. Lisen.

ANAGRAM.

Tre olika ord bildas af samma bok-stäver:

Vårt första bör man göra På plan och trädgårdsgång. Vårt andra får man lära, Att göra rätt vid sång. Vårt tredje brukar myggen Om våren, någon gång. Alice.

PROKOP.

Från hufvudordet borttages — fram-ifrån räknadt — en bokstav i sänder, så att nya ord efter hvartannat bildas:

- Orden äro: 1—5 sjö i Sverige; 2—5 är den otvättade; 3—5 ett djur; 4—5 ur växtriket. Alice.

BORTPLOCKNINGSGÅTA.

Från hufvudordet bortplockas en bok-staf i sänder och af de för hvarje gång återstående bokstäverna bildas ett nytt ord.

Välj bland sommarns sköna blomster Ett, som kan sin plats försvara, Och som stolt sitt hufvud höjer Ofver mindre syskons skara. Ryck därpå ett blad, de andra Arrangera bäst du gitter,

Läs! Läs!

Några äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

- Idun 1892 2:—
Idun 1893 (nr 1 felas) 2:—
Idun 1895 (utan julnummer) 2:—
Idun 1901 (med julnummer) 3:50
Idun 1902 (med julnummer) 4:—
Idun 1903 (med julnummer) 4:50
Idun 1904 (med julnummer) 5:—
Iduns julnummer 1894 0:20
Iduns julnummer 1898 0:50
Barngarderoben 1903 (9 nummer)... 1:50
Barngarderoben 1904 (9 nummer)... 2:—

Blott de kunna ge dig namnet På en man, som »bakpå» sitter, Med vårt trollspö snabbt vi sedan, Genom att en bokstav fälla, Trolla fram en fisk, som brukar Såsom god i smaken gälla. Om man än en bokstav stryker, Fås hvad fiskaren behöfver, Och ett träd, utaf de typer Som till sist ha blifvit öfver. Murre.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA: Absalon. — R. — Jarl. — Rita. Göra sin nyårsvisit i papperskorgen. L. E. Tack — men utrymret är för starkt upptaget för betydligare bidrag. E. Som L. E. här ofvan! Lothario. Som E. härofvän! Huglek. Antages. L—g. Fosterlandssinnet bättre än versinnet! Ljung. Tack — skall komma. EXPEDITIONENS BREFLÅDA: »Junior». Henån. Dylrika annonser införas ej. Namn och adress torde upp-gifvas för likvidens återsändande.

Sundsvalls Enskilda Bank 22 Fredsgatan 22 Sparkasseränta — 4 proc. Uthyr Kassafack, årshyra från 15 kr.

LEDIGA PLATSER Remington Institut för under-visning i Maskin-skrifning och Ste-grafi. Karduan-makareg. 1, Stock-holm.

En lärarinnebefattning vid Västerbottens läns kvinnliga folkhög-skola i Degerfors äro till ansökan lediga nämligen: en med undervisningsskyldighet i lin-nesöm, broderier och knyp-ping samt itvå af ämnena geo-grafi, räkning, bokföring och välskrifning; samt en med undervisningsskyldighet i konstväfnad samt likaledes itvå af förut nämnda fyra ämnen. Platserna tillträdas den 1 maj 1906 och undervisningstiden är 3 månader, maj—juli. Lön 400 kronor för hvar-dera. Ansökningarna, som skola vara inlämnade före den 1 nästkommande febr., ställas till Västerbottens läns folkhögskola. Postadress Vindelns STYRELSEN.

En lärarinneplats i huslig ekonomi är ledig att tillträ-das den 15 jan. i Villa Hults Hushälls-skola, Kneippbadet. Skicklighet i fi-nare matlagning och förmåga att un-derdvisa fordras. Svar till »Kompetent», Villa Hult, Kneippbadet. DUGLIGT bättre fruntimmer, villigt förestå hushållet för en barnlös, me-delålders änking på landet, får plats nu genast om löneanspråk och fotografi sändes till »Duglig». Abo p. r. Finland. Goda platser för lär., barnfr., gå frun tillhanda nu inkomna till nyåret å Inack:Byrån, Norrköping. Rikstel. 916.

Föreständarinneplatsen

för Katrineholms 5-klassiga samskola kungöres härmed ledig. Föreständarin-nan bör kunna undervisa i 5:te klass, matematik, fysik och kemi. Lön kr. 1,500 samt pensionsbidrag. Betyg om lärarverksamhet bör bifogas. Ansökning-ar insändes till hofpredikant Fritz Å. Beskow, Katrineholm.

GODA PLATSER för hushålls- och barn-fröknar, sällskaps-, värd-, lärarinnor att söka gen. Inack-Byrån, Norrköping. Rikstel. 916. Brefsvar mot 2 porto.

För skötande af mindre barn sökes, på grund af nuvarande innehafvarinnans sjukdom, en van och pliktrogen barnskö-terska. Platsen skall till/rådas omedel-bart. Svar torde fortast möjligt sändas till fru Elisabet Nachmanson, Trystorp, Vretstorp.

I officersfamilj på landet önskas i början af nästa januari lärarinna för tvänne gossar resp. 5 1/2 och 7 år gamla. Kuns-kapsbetyg, uppgift om ålder och lönepretentioner samt fotografi sändas till »S. D.», Tö-reboda, p. r.

Barnfröken. En duglig, anspråkslös flicka ur akti-ngsvärdt föräldrahem, med vana att sköta små barn, finner plats nu genast i godt landhem i Östergötland. Kun-nighet i enkel sömnad önskvärd. Goda rekommendationer erfordras. Svar med fotografi sändes till »Barnvärd», Strålnäs p. r.

SOM hjälp åt husmoder vid vårdan af tvänne små gossar finnes plats för anspråkslös flicka af bildad familj. God hälsa jämte godt lynne erfor-dras. Svar jämte referenser och pre-tentioner till banktjänsteman Julius Broberg, Köpmangatan 44, Örebro.

ENSAMJUNGFRU, proper, ordentlig, anspråkslös och sparsam, fullt kun-nig i matlagning o. något servering, får god plats hos nygift par på Stock-sund i bekväm villa 15 min. spårväg fr. Sthlm till den 1 febr. 1906. Prima referenser fordras. Svar, märkt »Ordent-lig», med fotografi, som återsändes, jämte uppgift om ålder o. lönepre-tentioner inom en vecka till Iduns exp., Stockholm.

HUSFÖRESTÄNDARINNA önskas i ett hem på landet. Två små moderlösa gossar skola omhändertagas. Svar till fru Rosenschöld, Djursholm.

EN enkel, allvarlig flicka, önskas af familj, bosatt i villastad nära Stock-holm, för att i hufvudsak sköta två barn, det yngsta nio månader. Anses som medlem af familjen. Svar med nödiga upplysningar jämte fotografi o. löneanspråk till »G—n», Iduns exp.

PLATSSÖKANDE

VAN, barnkär kindergartens o. små-skolelärarinna önskar plats i familj. Svar märkt »Exam.» emotses med tack-samhet å Iduns exp.

Undervisningsvan lärarinna söker plats att läsa med 8—14 års barn. Goda betyg. Svar till »A. B.», Iduns exp.

LÄRARINNA, undervisningsvan i skol-ämnen, språk, musik, söker plats. En-kel — glad. Svar »Barnväs» under adress S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm.

KV. GYMNASIUM och massös önskar plats. Praktiser. utomlands. Äger nå-gon vana vid skrifgöromål. Musikalisk. Svar till »22 År», Seffle p. r.

MASSÖS m. goda rek. och ref. önskar plats för längre eller kortare tid. Är äfven villig att, om så önskas, hjälpa till med inom hus föref. gö-romål. Svar före d. 15 jan. till »An-språkslös», Iduns exp. f. v. b.

EN ung flicka önskar mot fritt vivre plats i familj, hälst på landet, såsom biträde i husliga göromål. Svar till »Musikalisk 19 år», Arvika p. r.

20-ÅRIG elementarb. flicka önskar plats till värterminen. Kunnig i enklare och finare handarb. samt snickerislöjd en-ligt Näs-metoden. Svar med nödiga upplysningar till »1:sta febr.», Iduns exp., Stockholm.

BÄTTRE, ung, enkel flicka, önskar plats som kokerska eller hushållsbit-räde i familj, pensionat eller inackor-deringshem. Kunnig i vanl. matl., bakt. och öfriga husl. sysslor. Ge-nomgått hushållsskola. Svar märkt »I stad», Iduns exp., Stockholm.

I en äldre familj eller hos ensam dam önskar ung flicka plats som säll-skap och hjälp. Hälst på landet. Svar till »Gladt humör», Iduns exp.

HOS ensam äldre dam eller herre önskar bättre flicka plats som värdinna. Hälst i öfre Norrland. Svar till »30 år», Tidningsk. Odeng. 63, Sthlm.

UNG flicka af god fam. som genom-gått elementarskola, kurs i bokhål-leri, spelat en tid vid Rich. Anders-sons musikinstitut, samt desutom ut-tagit goda sånglektioner, är praktisk och duktig i husliga sysslor, sömnad och handarbeten, önskar sig plats i liten, fint bildad familj, där hon kan göra sig nyttig, samt blir ansedd som famil-jemedlem. Svar till »Musikalisk», Iduns exp.

BÄTTRE flicka, van renskrifverska, önskar plats. Goda rek. Svar till »Redig stil», Vänersborg p. r.

PLATS sökes som husföreständarinna eller hushållsfröken af duglig, prak-tisk flicka. Svar innan den 15 jan. till »H.», Uppsala p. r.

PLATS att deltaga i hushålls- och skrif-göromål önskas af därtill van, bildad flicka. Bästa rek. Svar till »Kondi-tion», Iduns exp. f. v. b.

HVAR finns den husmoder som be-höfver en bildad anspråkslös flicka till hjälp med barnens värd, husl., kläd-sömnad m. m.? Svar till »L. Å. K.», Ljungby p. r., Smål. f. v. b.

UNG flicka, som genomgått Borås tek-niska väfskola, önskar passande plats. Svar till »G. H.», Horred p. r.

TVÅ flickor och en gosse kunna få god inackordering och undervisning i svenska ämnen, språk, slöjd och musik i samskola på landet. Goda rek. fin-nas. Moderlig omvårdnad utlofvas. Svar före den 15 jan. 1905 till »D—w», Norrköping p. r.

Inackordering erbjudes på herrgård, där om så önskas, undervisning i hushållsgöromål meddelas. Svar till »Familjemedlem», Anonsk. Svea, Norrköping.

INACKORDERING i god bildad fam. för en eller två gossar eller unga flickor, där omvårdnad och tillsyn kan på-räknas. Närm. fru E. Hellsten, Ar-tillerigat. 40, Stockholm. Allm. telef. 198 41.

NÄRA Stockholm, hälst i skogig trakt, önskar 55-årig änkefru god inackor-dering i respektabel familj, pensionat eller prästgård. Nära järnvägs- eller ångbåtskommunikationer. Svar med bil-ligaste pris till »C. G.», Iduns exp., Stockholm.

UNG flicka som efter nyår ämnar ge-nomgå frkn Ostmans Hushållsskola i Stockholm, önskar inackordering i fam-lij. Svar med prisuppgift till »Hem 2», Hannedala p. r.

God inackordering i bildadt, vänligt hem, kunna 2:ne damer erhålla, med deladt rum. 65 kr. pr månad. Rådmanngatan 84 I, fru Therese Schröder.

INACKORDERING önskar språkkunnig dam mot undervisning. Svar till »Fransk och engelsk conversation», Iduns exp.

A större egend. i Söderm., naturskönt belägen vid Saltsjön, i aktad familj där ungdom finnes, erhålla unga flickor god inack. Tillfälle att grundligt lära hushåll om så önskas. Pris 65 kr. pr månad. Ref.-utbyte önskas. Svar till »Godt hem», Jerna.

För en ung flicka finnes god inackordering i mindre tjän-stemannafamilj å Östermalm. Läget högt och friskt invid spårvagn. Stort eget rum med egen ingång från tam-buren. Svar till »H. S. 1906», Iduns exp.

God inackordering erhåller en flicka Holländareg. 27, 4 tr. S. G.

UNG, engelsk flicka som önsk. lära hushåll, sömnad, handarb. och musik kan fr. 15 jan. få god inack. i aktad fam. Svar till »Norrland 65», Iduns exp.

Inackordering önskas. Svensk-amerikan med fru som är in-född amerikanska och ej kunnig i svens-ka språket önskar en eller två måna-ders inackordering i Stockholms närhet under juni och juli eller juli och augusti instundande sommar. Familj i hvilken spirituosa ej användes före-drages. Uppgif pris med eller utan hästar och åkdon när så önskas. Familj där någon talar god engelska föredrages. Små pretentioner. Svar i frankeradt bref till Swedish American Lock Box 174 Boston Mass. U. S. A.

Konfirmation. I Aneboda prästgård, vackert och friskt belägen vid skog o. sjö, nära Lam-hults järnvägsstation, mottagas kon-firmander inst. sommar (d. 1 juli). Ref.: Flicklärov:s förest. fröken A. Fischerström samt marinläk. A. Rud-berg, Karlskrona; prof. C. M. Fürst, Lund. Komminister K. Holm, adr. Lamhult.

Bröstsjuka. A Tolarps Pensionat i det friska här-liga Småland, 1 mil ifrån Tenhults sta-tion, mottages lindrigt sjuka till in-ackordering. Vidare meddelar fröken W. Rosenqvist, Tolarp p. r. Tenhult.

Affalls-Tvål. Extra fin-fin Hushållstvål, s. k. utsor-terade tvålar, men af den bästa kvali-tet, säljes till 90 öre pr kg. i lädor om 5 kg. o. 10 kg. mot förut insänd likvid eller pr efterkräf från Cederroths Tekn. Fabrik, Gefle. OBS! Som efterfrågan på affallstvål är stor, och som hvar och en förstår, tillgången begränsad, så exp. orderna tur och ordning, som de inkomma

Kakelugnsinsatsen »SOLID» eldas med antracitkol eller koks! Erkänt effek-tivaste och bekvä-maste! Ger samma behag-liga värme som vida varmlig ka-kelugnseldning. Betalar sig på en vinter! Skoglund & Olsson, Gefle.

Doktor Carl Strömberg
Bröst- och Hudsjukdomar.
10 Vasagatan 10.
Kl. 9-10 och 3-4. Allm. Tel. 87 87.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och
Pedagogisk Gymnastik,
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande
samma kompetens o. rättigheter som en
kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom Dr J.
Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm

Doktor A. Kjellbergs
Kurser
i Massage och Sjukgymnastik.
Okt. till Maj. Maj till Okt.
Prospekt. Stockholm, Mäster-Samuels-
gatan 70, 2 tr.

Ny kurs i Massage
och Sjukgymnastik
den 15 jan. Begär prospekt. Gymna-
stikdirektör E. Jacobsson, Malmö. Tel. 832.

Damhårarbeten.
Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m.
i tusental. Insänd hårprof så erhållas flera
arbeten att välja på. Obs! Vi signerar ej
postpaket med "Hår". Herr och Fru E.
MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58.

Dambindlar med och utan lif-
band å 1.75, 1.50
pr dussin mot efterkraf. Fru Leopold
Sjöberg, Norrköping.

Schweizerbroderier.
Hvita broderade Remsor, Väf-
nader, Spetsar m. m. Absolut
största urval, billigaste priser.
Rikt profsortiment till lands-
orten.
Broderiaffären,
24 Kommendörsgatan, 1 tr.
(Hörnet af Stibyllegatan).

Tidaholms Fantasimöbler
rikhalt. urval i fornn. stil. Fullst. rums-
möbler.
mang utföras i alla olika variationer
efter order. Mod. mönster. Begär
prisuppgifter från Tidaholms Bruks
Aktiebolag, Tidaholm. Försäljnings-
magasin Beridarebang. 27, Birger
Jarvis. 1, Stockholm.

Det bästa hvetemjålet
MALMÖ BEST PATENT
Malmö Stora Walsqvam

CIBILS
flytande Köttextrakt
(36 Hedersdiplom och Guldmedaljer)
rekommenderas.
Bruksanvisning medföljer hvarje flaska.

Rudholms Kakelfabrik
Dorrköping.
Enkla och dekorativa kakel-
ugnar i modern smakriktning.
Ill. prisurant på begäran.

**Vill ni veta något om er fram-
tid? Jo, den blir be-
kymmerslös, om ni blir agent för**
**Varu-Nederlaget, Oskars-
hamn.** Skrif genast, om ni vill
förtjäna mycket pänningar. Porto
torde medfölja.

För 1906

kan Stockholms Dagblad utlofa flere artikelserier, som helt sä-
kert skola tillvinna sig ett mer än vanligt intresse.
Den politiskt intresserade kommer att finna — jämnsides med artiklar
om dagspolitikens företeelser — en kritik om formerna för

Regeringsärendenas behandling,

författad af en man som varit i tillfälle att noga sätta sig in i sakens prak-
tiska sida.

Vidare publiceras en serie artiklar om

Näringslivet och förvaltningen,

speciellt framhållande det förtas behof af större snabbhet en hel del för-
valtningsärendenas behandling.

Under år 1906 fortsättes en serie öfver

sammanslutningar för industrien, handt- verket och handeln,

som redan börjats med en artikel om »Våra handelskorporationer». I denna
serie komma äfven att ingå redogörelse för landets större

arbetsgifvareföreningar.

Slutligen må påpekas ett antal artiklar, som bör väcka de kvinnliga läsars-
nes synnerliga intresse. Under rubriken

«Mitt arbete»

kommer nämligen att införas redogörelser för olika verksamhetsområden för
den arbetande kvinnan.

Löften om bidrag till denna intressanta serie ha redan ingått i mängd,
af hvilka här nedan redan nu kunna nämnas: Från fröken *Anna Sandström*
(lärarinnornas arbete), fr. *Lydia Wahlström* (kvinnan som forskare), friher-
rinnan *Marika Cederström* (kvinnan som författare), fröken *Sigrid Leijonhufvud*
(kvinnan som biblioteksvårdare), fröken *Sofie Gumelius* (intervju om kvinnan
i affärlifvet), fröken *Estrid Rodhe* (sjuksköterskans kall) m. fl.

Dessutom märkas *tidningsöfversikter*, uppsatser om kvinnan och hemmet och
småuppsatser under rubrikerna »Intressant folk», »Människor», »Jorden rundt» m. fl.
Hufvudvikten kommer naturligtvis att läggas på de *egenliga dagshändel-
serna*, men hvad här nämns torde ådagalägga redaktionens allvarliga sträfvan
att därvid gifva tidningens läsare

det bästa möjliga innehåll.

Bland tidningens medarbetare

märka vi ett synnerligen stort antal framstående författare, t. ex. *Harald Hjärne*
(fr. o. m. 1906), *Henrik Schück*, *Adolf Noreen*, *A. G. Nathorst*, *E. Wrangel*, *Nathan*
Söderblom, *Nathanael Beskow*, *Alfred Jensen*, *Teodor Holmberg*, *Cecilia Bååth-Holmberg*,
Cecilia Milow, *Ernst Liljedahl*, *John Landin*, *Georg Göthe*, *Karl Wählin*, *Henning*
Berger, *Anna Wahlberg*, *Daniel Fallström*, *Annie Quiding*, *Jane Germandt-Claine* m. fl.

Äfven de bästa skönlitterära arbeten passa ej alltid som följetong för
en tidning, i hvilken, som vanligt, endast ett fåtal sidor inflyta dagligen. Där-
för har Stockholms Dagblad lagt stor vikt vid att få

en spännande och fängslande

följetongsafdelning 1906

och har i denna sin sträfvan sökt göra det bästa val.
Början göres dock med en *helt kort berättelse*,

Selim Mirza

af
Henryk Sienkiewicz.

för att gifva ett förut uttryckt prof på den senaste Nobelpristagarens berättare-
konst. Titelhjälten är bekant från förfvs på svenska utgifna ungdomsber-
ättelse »Hania», och händelserna gruppera sig kring två polska emigranternas
deltagande i det senaste tysk-franska kriget. Öfversättningen verkställes af
Alfred Jensen.

Redan i Januari torde därefter kunna börjas med införandet af en ny-
kommen fransk roman, som redan äckt ett ofantligt uppseende. Det är

Eröfringen af Jerusalem

af
Myriam Harry.

Författarinnan, som föddes i Jerusalem och där tillbringat en del af
sitt lif, skildrar *det moderna lifvet* i den gamla justadsten, med alla dess nu-
varande skiftande bekvämlighetsformer och religionskonflikter, och gör det på
sådant sätt, att hon af damtidningen »La Fronde» tillerkänts ett pris af 5,000
francs. Vi tillåta oss taga ett par uttalanden om boken ur en ytterligt be-
römmande recension af professor *O. Levertin* i Svenska Dagbladet för den
6 oktober:

»Eröfringen af Jerusalem är en intelligent bok, mer än så, det är en
poetisk, stark känd och starkt skriven bok, hvilken man så mycket hellre
förordar, som den dessutom bjuder på sakinnehåll af fängslande intresse.
Romanen är också en genomförd och förträfflig skildring af det heliga landet
från vår tid.»

Det är en mans utveckling, som skildras. Man ser hur hans inre under-
går en omhållning genom Österlandets mäktiga inflytande, som han ej
eger kraft att motstå. Forntidens sinnesvärld stiger upp ur det förgångna
och griper honom fången, tills han slutligen går under. »Så dog», heter det,
»Helle Jamain, därför att han vänt sig från Jehovah och följt andra gudar.»
Att närmare gå in på innehållet är onödigt; tidningens läsare få snart
tillfälle att göra bekantskap med det märkliga arbetet.

Redaktionen af Stockholms Dagblad.

Richard Anderssons Musikskola.

Vårterminen börjar den 12 januari. Anmälningdag: Fredagen den 12
jan. kl. 12-2 och 5-6 e. m. Mottagningstid för skolan kl. 1/2 2-1/2 3 e. m. alla
dagar från och med den 12 januari samt från samma datum Richard Anders-
sons mottagning onsdagar och lördagar kl. 1/2 2-1/2 3 e. m.

Brunnsgatan 28, 2 tr., Stockholm.

Filialer finnas å Söder, Östermalm samt öfre Norrmalm.

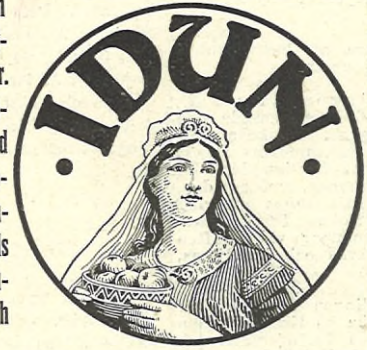
Kommanditbolaget
KOCK & Co.,
20 Skeppsbron 20,
försäljer:
**Stenkol, Koks,
Antracit.**

Rikstel. 22 35

Allm. tel. 22 66.

DEN STORA VREDEN

OLOF HÖGBERGS redan
öfver hela Norden rykt-
bara, med 5,000 kr.
prisbelönta verk, kom-
mer att från och med
nyåret ingå i Iduns Ro-
manbibliotek, som gra-
tis åtföljer vårt lands
erkänt förmästa illu-
strerade familje- och
veckotidning IDUN.

Rikhaltigaste o. värde-
fullaste litterära inne-
håll. Aktuella o. konst-
närliga illustrationer
till dagshändelserna.
Praktiska uppsatser i
alla hemmets frågor.
Enhvar som med end-
ast Kr. 6.50 prenume-
rerar för år 1906 gör
således obestridligen

DEN STORA VINSTEN

Prenumerera å närmaste postkontor, bokhandel eller å Iduns expedition.
Lösnummerabonnemang hos alla våra kommissionärer.

Aspiranter till Postelevkurs.

Förberedande postelevkursen vid Stockholms Samgymnasium, hvars af-
gångsbetyg af Kungl. Generalpoststyrelsen likställas med afgångsbetyg från
allm. läroverken till klass 6:2, avslutade sin 4:de termin med examen den 20 dec.
hvarvid 13 elever godkändes. Ny termin börjar 15 jan. 1906 kl. 5 e. m. Mot-
tagning kl. 11-1/2 12 f. m. i Stockholms Samgymnasium, Tulegatan 27.
Allm. Tel. 82 45. Rikstel. 68 56.

Läroverksadjunkt *O. G. A. Hahr.*

Fil. Dr *J. M. Lindquist.*

MUSIK-INSTRUMENT

alla slags
köpes bäst
och billigast hos C. B.
STRANDQVIST, Hel-
singborg. Dragspel
100 olika alla illustre-
rade. Äkta Magdebur-
ger o. Wienerdragspel,
Fioler, Guitarrer, Zit-
tor, Flöjter, Klarinetter, Occariner, Can-
sertiner, Äkta Italienska Mandoliner,
Munspel, Strängar och tillbehör m. m.
Priskurant n ed öfver 200 illustrationer
sändes på begäran gratis och franco.

Högstedt & Co

32 REGERINGSGATAN 32
STOCKHOLM.

Specialitet:

Bordeaux & Bourgogne-viner
Billiga priser.

EXTRAIT VEGETAL
BÄSTA MEDEL FÖR HÅRETS VÅRD
ED. PINAUD 18, PLACE VENDÔME
PARIS

Aktiebolaget
Stockholms Diskontobanks
Notariatafdelning,
Regeringsgatan 8,
ombesörjer köp och försäljning
af **aktier, obligationer** och
andra värdepapper,
upprättar och granskar alla slag
af **rättsliga handlingar**
verkställer bouthredningar.
emottager **öppna** och **slut-
deposita,**
uthyr **förvaringsfack** från
15 kr. för år.

Kom ihåg denna annons!
Många timmars arbete inbesparas
genom Kautschukstämplor! De
flesta utföras hos **John Fröberg,**
Finspong. Illustr. prisk. gratis
ej franko.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT-
• AKTIEBOLAG •
— Etableradt i Stockholm 1880 —

1:a Anthracit

Hushållskol & Cokes & Briketter
Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon 1 79, 66 10.